

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

Filozofická fakulta

Katedra asijských studií

DIPLOMOVÁ PRÁCE

**Analýza politických karikatur publikovaných na webových
stránkách China Daily**

The Analysis of Political Cartoons Published on China Daily Website

OLOMOUC 2023 Bc. Denisa Mráčková

Vedoucí práce: Mgr. Ondřej Kučera, Ph.D.

Konzultant: Mgr. Westlake Renata

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracovala samostatně a uvedla veškeré použité
prameny a literaturu.

V Olomouci, dne 10.12.2023

Denisa Mráčková

Anotace

Tato diplomová práce se zabývá analýzou politických karikatur publikovaných na webových stránkách China Daily. Práce je členěna na dvě části – teoretickou a praktickou, přičemž v teoretické části se věnuji především objasnění klíčových pojmů, jako je diskurz, soft power a propaganda. Dále také termínům poster, karikatura, target audience a denotace a konotace. Praktická část práce je následně zaměřena na samotný postup výzkumu, který je proveden následujícím způsobem. Nejdříve je zvolen výzkumný vzorek, v tomto případě se jedná o sběr veškerých online posterů publikovaných na webu China Daily za rok 2022, které jsou poté zpracovány jak tematicky, tak časově. Nejčastěji vyobrazovaná témata jsou nakonec zavedena do grafu četnosti. V konečné fázi práce jsou zvolené výzkumné otázky zodpovězeny.

Za rok 2022 se ve světě dělo mnoho událostí, které buď přímo či nepřímo ovlivnily samotnou Čínu. Z toho důvodu je zřejmé, že se autoři čínských karikatur na webu China Daily k světovému dění aktuálně vyjadřují a na případná obvinění reagují. Jedná se například o válku na Ukrajině, pokračující boj s Covidem-19, zimní olympijské hry, zvyšující se inflaci, problémy lidských práv a mnohé další. Cílem této práce je tedy pochopit, jakým způsobem pracuje čínská propaganda s čínskými karikaturami, které byly v roce 2022 na tomto webu publikovány a co je jejich hlavním odkazem.

Klíčová slova: politická karikatura, poster, China Daily, propaganda, soft power

Mé poděkování patří Mgr. Renatě Westlake za cenné rady při zpracovávání této práce, také za její ochotu a čas, který mi při konzultacích věnovala.

Obsah

Seznam grafů	7
Seznam obrázků	8
Úvod	9
Teoretická část	11
1 Diskurz	11
1.1 Diskurzivní analýza	11
1.2 Kritická diskurzivní analýza (CDA)	12
1.3 Politický diskurz	13
2 Soft power	15
2.1 Soft power Číny	16
2.2 Kritika soft power Číny	17
3 Propaganda	18
3.1 Čínská propaganda	19
4 Poster	22
4.1 Historie posterů	23
4.2 Postery v propagandě	23
4.2.1 Stereotypy	24
4.2.2 Symbolika	24
4.2.3 Propojení s publikem	25
4.3 Plakáty v kontextu s Čínou	26
5 Karikatura	28
5.1 Politická karikatura	28
6 Target audience	31
6.1 Target audience v propagandě	31
7 Denotace a konotace	33
Praktická část	34
8 Cíl práce a metodologie	34
8.1 Cíl diplomové práce	34
8.2 Metody Analýzy	35
8.3 Výzkumný postup a otázky	35
8.4 Metody zkoumání	36
8.5 Výsledky výzkumu	37
9 Nejčastěji vyobrazovaná témata	38
9.1 Lidská práva	38

9.1.1	Zákon o potratech.....	38
9.1.2	Gun Violence.....	40
9.1.3	Nucené práce	41
9.1.4	Rasismus.....	44
9.1.5	Svoboda slova	45
9.2	Covid-19 a opičí neštovice	46
9.3	Válka na Ukrajině	48
9.4	Zimní olympijské hry v Pekingu	52
9.5	Inflace	53
9.6	Republikáni vs. Demokraté	55
9.7	Otázky Taiwanu.....	56
9.8	Sankce.....	60
9.9	Globální problémy	62
Závěr		64
Resumé		68
Bibliografie		69

Seznam grafů

Graf 1 – Nejčastěji vyobrazená témata – China Daily (2022)	37
--	----

Seznam obrázků

Obrázek 1 - Právo na potrat.....	39
Obrázek 2 - Gun violence.....	41
Obrázek 3 - Nucené práce 1	43
Obrázek 4 - Nucené práce 2	43
Obrázek 5 – Rasismus	44
Obrázek 6 - Svoboda slova.....	45
Obrázek 7 - Covid-19.....	47
Obrázek 8 - Covid-19 a opičí neštovice	48
Obrázek 9 - Válka na Ukrajině 1	49
Obrázek 10 - Válka na Ukrajině 2.....	50
Obrázek 11 - Válka na Ukrajině 3.....	51
Obrázek 12 - ZOH v Pekingu.....	53
Obrázek 13 - Inflace	54
Obrázek 14 - Republikáni vs. Demokraté	56
Obrázek 15 - Otázky Taiwanu 1	59
Obrázek 16 - Otázky Taiwanu 2	59
Obrázek 17 - Sankce	61
Obrázek 18 - Globální problémy.....	63

Úvod

Politické karikatury jsou v současné době poměrně oblíbeným, zpravidla odlehčeným a vtipným způsobem, jakým mohou lidé reagovat na politické dění ve světě. Podobnost satirických kreseb s reálnými lidmi či situacemi však není náhodná a autoři karikatur se takto snaží upozornit na opravdové a aktuální problémy či výzvy právě prostřednictvím těchto, na první pohled zábavných analogií. Jinak tomu není ani v případě politických karikatur publikovaných na webových stránkách China Daily. Čínští karikaturisté na stránkách denně publikují množství posterů, na kterých se vyjadřují k současným tématům. Jelikož v roce 2022 se ve světě událo mnoho významných událostí, které čínské karikaturisty při tvorbě posterů ovlivňovaly, práce si klade za cíl nejčastěji publikované události a témata za rok 2022 roztrždit, analyzovat a následně se k nim vyjádřit v kontextu s aktuálním světovým děním.

Níže je uvedeno několik výzkumných prací, které zkoumají podobnou tematiku. Sémiotickou analýzou vybraných egyptských volebních plakátů se zabýval například autor Abdeen (2015), jehož práce je ukotvena v metodologii Kresse a van Leeuwena (2006), která se soustředí na tzv. gramatiku vizuálního designu. Abdeen se ve svém výzkumu zaměřil na otázky důležitosti a míry přesvědčivosti zpráv, které využívají text či obrázky. Výzkum vzorku prokázal, že text i obrazy se vzájemně prolínají za účelem odhalení skrytých významů a ideologií a pokouší se na cílového diváka zapůsobit pozitivním způsobem. Na druhou stranu je však důležité si dát pozor na vnucování dané ideologie.

Také Al-Momani, Badarneh a Migdadi (2016) se zaměřují na sémiotickou analýzu, v tomto případě politických karikatur v Jordánsku během volebního období v roce 2013. Jejich cílem je ilustrace sociopolitické situace po Arabském jaru¹ v roce 2011, s důrazem na změny postoje a chování občanů k současné politice. Metodologií jsou v tomto případě Barthesovy (1978) pojednání o denotaci a konotaci. Analýza vybraných posterů vždy zahrnovala nejdříve vysvětlení textu, poté denotativní zprávu, a nakonec zprávu konotativní, tedy co poster ve skutečnosti symbolizuje. Z analýzy vyplynulo, že postery publikované po roce 2013 přenášejí pocity vítězství, svobody a demokracie na cílové publikum a představují tak pozitivní dopad, které mělo Arabské jaro na jordánskou společnost, také posilují skupinovou soudržnost, jelikož poukazují na pozitivní sociologické a ideologické hodnoty.

¹ Arabské jaro – vlna protestů demonstrací v oblasti Blízkého východu a severní Afriky za účelem demokratizace společnosti a odpoutání se od autoritářských režimů. Tunisku a Egyptu se podařilo zavedené režimy svrhnout, v některých zemích však musely být protesty násilně potlačeny (Britannica, 2023).

Van Leeuwenovu (2005) metodologii v rámci sociální sémiotiky ve své studii využila autorka Pacheco (2021), která se zaměřila na multimodální sémiotickou analýzu politických karikatur USA a Ruska za doby vlády Baracka Obamy a Donalda Trumpa. Cílem práce bylo odhalit, jak autor posterů – v tomto případě indický karikaturista Paresh Nath odkazuje na politickou realitu pomocí symboliky a metafor a jak jsou tyto reprezentace propojeny s jeho inspirací i kulturním pozadím. Výsledek výzkumu prokázal, že umělec zprostředkoval divákům pečlivě připravenou studii. Tím pádem lze považovat jeho díla za poučné, avšak také poměrně subjektivní a kritické a lze zde pozorovat přetrvávající předsudky vůči hlavním představitelům státu.

Závěrem bych chtěla zmínit ještě autory Azhar, Mehdi, Iqbal, Shahzhad, Arafat a Abbas (2021). Jejich výzkum se prostřednictvím kvalitativní analýzy zaměřil na to, jak vybrané pákistánské noviny v angličtině využívají politické karikatury k upozornění na politické a sociální problémy a jakým způsobem působí na veřejnost za použití modelu vizuální komunikace podle Kresse a van Leeuwena (2006). Z výzkumu tedy vyplynulo, že analyzované karikatury představují reálný pohled na problémy, se kterými se v současnosti společnost potýká a jejich autoři tímto zpravidla usilují o blaho občanů a jsou tedy v národním zájmu.

Z výše zmíněných prací vyplývá, že analýza politických karikatur je v současnosti častým výzkumným tématem, zejména pro její aktuálnost ve světovém politickém dění a logicky z nich vyplývá, že politické karikatury významně ovlivňují veřejné mínění, jsou důležitým ukazatelem aktuální politické situace v daných oblastech a často bývají občany velmi oblíbené. Zpravidla také obsahují politické předsudky a postoje, které mohou tvůrci například vůči jiným mocnostem zaujímat, a které mohou být divákovi jak vědomě, tak i nevědomě vnucovány a podsouvány. Důvodem výběru tohoto téma je snaha zjistit, jakým způsobem čínští autoři politických karikatur prostřednictvím webových stránek China Daily předávají informace o dění ve světě, a jak jsou při tvorbě posterů ovlivňováni. Cílem práce bude poté lepe pochopit, jakým způsobem pracuje čínská propaganda s čínskými karikaturami publikovanými na této platformě, jaká témata jsou na posterech nejčastěji vyobrazena, co je jejich hlavním odkazem, zda se postery od začátku do konce roku změnily a v neposlední řadě také, jestli je na stejné téma pohlíženo s odstupem času odlišně. Tato diplomová práce by tedy mohla být přínosem ke studovanému tématu, jelikož může nastínit, jakým způsobem čínská propaganda formuluje a vytváří čínské karikatury a jak čínští autoři prostřednictvím politických posterů prezentují světové dění na jedné z nevlivnějších a nejdůležitějších platforem v Číně – China Daily.

Teoretická část

1 Diskurz

Diskurz je lingvistický termín, který představuje jazykovou jednotku, která je rozsáhlejší než jedna věta. Diskurz, také známý jako „diskurs“ má své kořeny v latinském termínu „discurrere“, což znamená „pobíhat, pohybovat se“ a zobrazuje způsob, jakým konverzace plyne (Nordquist, 2020). „*Studovat diskurz znamená analyzovat používání mluveného nebo psaného jazyka v sociálním kontextu.*“ (Nordquist, 2020).

Diskurzivní studia se zaměřují na strukturu a účel jazyka během konverzace. Toto odvětví výzkumu se zajímá o větší prvky, které pomáhají dodat dialogu význam, jako jsou lexémy, syntax a kontext, na rozdíl od menších jednotek jazyka, jako jsou fonémy a morfémy. Jedním z průkopníků diskurzu a kritických diskurzivních studií je nizozemský lingvista Teun van Dijk², jehož výzkum, spisy a výuka se od 60. let soustředí na literární teorii, gramatiku textu, psychologii, zpracování textu, (anti)rasistický diskurz a souvislosti mezi ideologií a mocí. Současnou oblastí Van Dijkova zájmu je diskurz sociálního hnutí. (Nordquist, 2020, Discourses, 2022).

Diskurz lze také použít k odkazování na konkrétní kontexty používání jazyka, tak, že se stává podobný konceptům, jako je žánr nebo typ textu. Lze například konceptualizovat politický diskurz a druh jazyka, jaký je používán v politických kontextech nebo mediální diskurz, jazyka používaného v médiích. Diskurz je autory chápán jako věc, která souvisí s konkrétními tématy, jako je diskurz o životním prostředí či diskurz koloniální (Baker a Ellece, 2011, s. 31).

1.1 Diskurzivní analýza

Pro analýzu diskursu existuje řada definic, které lze použít k jejímu vysvětlení. Označujeme ji například jako studium přirozeného jazyka nebo je to také způsob, jak lidé používají jazyk v konverzaci. Zatímco někteří analytici diskurzu se zaměřují na to, jak jsou v textech signalizovány různé významy či konstrukce, analytici zejména z počátku 90. let se rozhodli využít analýzu diskurzu kritičtěji, a to ke zkoumání témat týkajících se moci, nerovnosti a ideologie. Navzdory skutečnosti, že každý typ diskurzivní analýzy má k analýze odlišný přístup, rozsah a cíle, všechny mají tendenci klást důraz na důležitost výzkumu textů. Forma

² Teun van Dijk (1943) - odborník v oblasti textové lingvistiky, diskurzivní analýzy, kritické diskurzivní analýzy (Baker a Ellece, 2011, s.183). Zakládajícím ředitelem Centra diskurzivních studií v Barceloně v roce 2017. Také profesorem diskurzivních studií na Amsterdamské univerzitě do roku 2004 a na Univerzitě Pompeu Fabra v Barceloně do roku 2014 (Discourses, 2022).

analýzy diskursu byla tradičně kvalitativní analýzou, jež se zaměřuje na důkladné čtení a analýzu malých úseků textu, jako důsledný přepis konverzace nebo článku v časopise. V nedávných letech se však analytici diskursu začali zabývat kvantitativními či korpusovými metodologiemi na výrazně větších souborech dat, což dalo vzniku oblasti tzv. Corpus-assisted discourse studies. Diskurzivní psychologie, interakční sociolingvistika a kritická diskurzivní analýza je poté několik dalších příkladů podpolí diskurzivní analýzy (Burr, 1995 cit. dle Baker a Ellece, 2011, s. 32).

Michael Foucault, francouzský filozof a historik, který se po druhé světové válce stal jedním z nejznámějších a nejkontroverznějších myslitelů, použil ve svých pracích metodologii zvanou Foucaultova diskurzivní analýza (Faubion, 2023). „*Analýza diskursu se zaměřuje na zkoumání změn ve společnosti prostřednictvím analýzy jazyka, která věnuje zvláštní pozornost mocenským vztahům v sociální dynamice.*“ (Chang a Ren, 2018, s.4). Diskurzivní analýza proto převyšuje samotný text a proniká hluboko do struktur společnosti. Podle Foucaulta mají diskurzivní rámce významnou roli v tom, jak vidíme a chápeme svět kolem nás. Dalo by se také říct, že jediným způsobem, jak určit, zda jsou události smysluplné a skutečné, je prostřednictvím diskurzivní analýzy. Není pochyb o tom, že Foucaultova diskurzivní analýza je efektivním přístupem ke studiu čínské propagandy. Komunistická strana Číny se jako jediná aktivně účastní jednoho z nejdominantnějších mocenských vztahů v čínské společnosti, protože aktivně interaguje s každodenním životem čínských občanů prostřednictvím propagandy, která přenáší její politiku, ideologii a myšlenky. Myšlenky a texty, které čínská propaganda obsahuje jsou jednoznačně podporovány vládní autoritou a očekává se, že budou mít významný dopad na národ a čínskou společnost, která by měla být fascinována jejich obrovskou silou (Chang a Ren, 2018, s.4).

1.2 Kritická diskurzivní analýza (CDA)

Rétorika, antropologie, kognitivní vědy, literární vědy, textová lingvistika, filozofie, sociolingvistika, pragmatika a mnoho dalších předmětů posloužilo jako základ pro kritická diskurzivní studia. Diskurzivní studia a kritická diskurzivní studia se od sebe výrazně liší v tom, že zaujímají interdisciplinární přístup. Protože sociální jevy vyžadují multidisciplinární a multimetodický přístup, kritická diskurzivní studia zkoumají a snaží se porozumět sociálním jevům spíše než lingvistickým jednotkám jako takovým (Wodak a Meyer, 2016, s. 2-3).

Teun van Dijk uvádí, že výzkum kritického diskursu má obecně tyto vlastnosti: „*Zaměřuje se primárně na sociální problémy a politické otázky spíše než na pouhé studium diskurzivních*

struktur mimo jejich sociální a politický kontext.“ (van Dijk, 2015, s. 467). Analytici kritické analýzy diskurzu se zabírají zejména otázkami nerovnosti, přičemž si kladou otázku „kdo z toho má prospěch“. Kritická diskurzivní analýza se na rozdíl od jiných typů lingvistické analýzy zajímá nejen slovy, ale taktéž sociálním kontextem. Tři fáze metodologie této analýzy byly poprvé publikovány Normanem Faircloughem (1989): analýza textu je součástí počátečního kroku fáze tzv. popisu. Vztah mezi textem a interakcí je středem zájmu druhé etapy – interpretace a vztah mezi interakcí a sociálním kontextem je předmětem posledního kroku – vysvětlení. Ačkoli existovaly i jiné způsoby, jak přistoupit ke kritické analýze diskurzu, všechny se snaží kombinovat textovou studii s širším sociálním kontextem (Baker a Ellece, 2011, s.26-27).

1.3 Politický diskurz

Existuje mnoho definic pro pojem politický diskurz, nejčastěji je však formulován jako: „*Souhrn všech řečových aktů v politických diskusích, pravidlech veřejné politiky, posvěcené tradicí a ověřených zkušenostmi.*“ (Baranov a Kazakevich, 1991 cit. dle Khamrakulova, 2022, s.88).

Politický diskurz je předmětem studia politické lingvistiky, dnes již samostatným vědním oborem s vlastními metodami a tradicemi, který se zformoval na přelomu 20. a 21. století. Samotný termín politický diskurz si můžeme představit jako komunikační akt, ve kterém se jednotlivci pokouší interpretovat informace určitým způsobem a přesvědčit tak ostatní. Politický diskurz je také vysvětlován jako lingvistická strategie, která využívá ovlivňování lidí k dosažení nastavených, zejména ideologických, záměrů. Za politický diskurs lze považovat například různé politické projevy nebo slyšení, formální debaty či naopak prosté rozhovory týkající se politiky v domácím kruhu (Dugalich, 2018, s.159-160, Liebes & Ribak, 1991 cit. dle Amaglobeli, 2019, s. 17). Navzdory zásadnímu významu politiků v politologii a politické diskurzivní analýze, nejedná se o jediné účastníky na poli politiky. Z pohledu vzájemného působení zde nedílnou součástí tvoří taktéž příjemci politických komunikačních událostí, tedy široká veřejnost, občané, lid tzv. „masy“ atd. To znamená, že se mnohem více lidí bude schopno zapojit do politické komunikace, jakmile bude politika a její diskurzy situovány do veřejné sféry (van Dijk, 1998, s.13). Média jako taková nemohou být samostatně považována za politický diskurz, ale výrazně pomáhají k jeho šíření a usnadňují k němu přístup. Dá se tedy říci, že fungují jako pojítka mezi politikou a lidmi a způsob, jakým jsou různé politické události

prezentovány pak významně ovlivňuje pohled občanů na konkrétní problematiku (Khamrakulova, 2022, s.88).

2 Soft power

Termín „soft power“ byl vytvořen politologem Josephem Nye³ koncem 80. let, který dále formuloval ve své stejnojmenné knize z roku 2004. Schopnost země ovlivňovat ostatní bez použití síly nebo nátlaku lze považovat za definici tohoto výrazu. V praxi můžeme tento proces definovat, jako promítání kultury, hodnot a myšlenek daného státu ve snaze podpory dobré vůle a upevnění spojení s jinými zeměmi. Je to schopnost ovlivňovat preference jiných lidí prostřednictvím atraktivity. Měkká síla, na rozdíl od „hard power“ – tvrdé síly, která se může projevat například vojenskou zdatností či ekonomickou silou, je nenátlaková a spoléhá na přitažlivost kultury, politického přesvědčení a politik země k navození síly přesvědčení (Li, 2018, s.91). „*Měkká síla se opírá o kulturu, umění a vědu. V diplomatické oblasti se měkká síla buduje mimo jiné prostřednictvím diplomacie vzdělávání, vědecké diplomacie, veřejné diplomacie a digitální diplomacie.*“ (Matteucci, 2005). Měkkou sílu lze rozvíjet například ve vzdělávacích institucích, náboženských organizacích a neziskových organizacích, stejně tak prostřednictvím umění, zábavy a sportu. Při srovnání Spojených států a Sovětského svazu v průběhu Studené války je zřejmé, jak moc obě supervelmoci využívaly této nenásilné strategie k rozšíření svého vlivu a prosazení svých vlastních politických, ekonomických a kulturních ideálů, kromě toho také k podkopávání konkurenčních ideologií. Sověští vůdci značně investovali do propagandistických kampaní a socialistických mládežnických hnutí po celém světě ve snaze vybudovat a posílit komunismus a jeho následovatele. Podporovány byly i vědecké iniciativy jako například sovětský vesmírný program, který v 50. letech vynesl do vesmíru první satelit na světě. V návaznosti pak americká vláda vyvinula vlastní vesmírný program, díky kterému bylo umožněno první přistání člověka na Měsíci. (World101, 2023).

Dalším důležitým pojmem, který se pojí s termínem soft power je termín „smart power“. Joseph Nye definoval tento termín jako schopnost spojit tvrdou a měkkou sílu tak, aby vznikla úspěšná strategie. Tři schopnosti, které jsou pro používání měkké síly nejdůležitější, jsou emoční inteligence neboli dovednost ovládat vlastní pocity a umět je uplatnit při přesvědčování ostatních. Za druhé schopnost vytvářet přesvědčivé a atraktivní vize budoucnosti. A za třetí umět komunikovat za pomoci rétoriky i za pomoci neverbálních nástrojů. V organizacích, politice a dalších prostředích musí být tyto tři klíčové kompetence měkké síly spojeny s kompetencemi tvrdé síly (Nye, 2008).

³ Joseph S. Nye Jr. (1937) - americký politolog, expert na zahraniční vztahy, zakladatel termínu „soft power“ a také bývalý děkan Kennedy School of Government Harvardovy univerzity. V současné době také nejvlivnější odborník na americkou zahraniční politiku (Harvard KennedySchool, 2023).

2.1 Soft power Číny

Koncept měkké síly byl v Číně zpočátku popularizován prostřednictvím článku v časopise z roku 1993, který napsal Wang Huning, prominentní člen Čínské komunistické strany (ČKS) a blízký poradce Jiang Zemina⁴, tehdejšího prezidenta Čínské lidové republiky. Od té doby zájem o myšlenku raketově vzrostl, zejména mezi čínskými politiky, úředníky a akademiky (Edney, 2012).

Časem a postupným růstem politické a ekonomické síly Číny, došla země k závěru, že použití měkké síly oproti tvrdé síle by bylo výhodnější a bude zapotřebí se na soft power přeorientovat. Na 17. sjezdu Komunistické strany Číny v roce 2007 předložil Hu Jintao⁵, další čínský prezident, prvotní návrh na investice do čínské měkké síly (Nye, 2017, s. 2). Hu Jintao současně ohlásil, že soft power je důležitou součástí národní politiky a k revitalizaci čínského národa bude potřeba i rozkvětu a posílení čínské kultury. Aby se však zvýšil vliv čínské kultury celosvětově, bude země nadále vyvíjet úsilí k podpoře mezinárodních kulturních výměn a pokračovat v prosazování čínských zvyků a tradic. V návaznosti pak Čína začala hostit mezinárodní události, jako byly Olympijské hry v roce 2008 v Pekingu nebo Světová výstava v roce 2010 v Šanghaji (Li, 2018, s. 91-92). Čínská soft power postupně směřovala svůj zájem také na rozvojové země světa, jako je Jihovýchodní Asie, Afrika, Latinská Amerika a další rozvíjející se regiony. Rozšiřovala programy pomoci, navazovala vzdělávací vazby se zahraničními univerzitami, šířila státní média na nové zahraniční trhy, financovala školení pro zahraniční úředníky a celkově propagovala čínskou kulturu do zahraničí například zakládáním Konfuciových institutů, neziskových vzdělávacích institucí s pedagogickým zaměřením, které se specializují na výuku čínského jazyka a kultury. V roce 2021 jich bylo postaveno přes 500 ve více než 160 zemích světa za účelem rozšíření globální stopy ČLR. (Li, 2018, s. 91-92, Kurlantzick, 2017).

Současný čínský prezident Xi Jinping⁶ pak na 18. sjezdu Komunistické strany Číny přislíbil následovat tento vzor a prohlásil, že Čína by měla posilovat svou soft power a sdělit poselství Číny celému světu (Wilson Center, 2023). Xi Jinping po svém nástupu do úřadu v roce 2013 nastínil také ambiciózní plán „Nové Hedvábné stezky“ (BRI – Belt and Road Initiative, 一帶一

⁴ Jiang Zemin (1926-2022) - čínský úředník, generální tajemník Komunistické strany Číny (ČKS) - (1989-2002) a prezident Číny (1993-2003) (Britannica, 2022).

⁵ Hu Jintao (1942) - čínský politik a vládní úředník, generální tajemník Komunistické strany Číny (ČKS) – (2002-2012 a prezident Číny v letech (2003–2013) (Britannica, 2022).

⁶ Xi Jinping (1953) - čínský politik a vládní úředník, viceprezident Čínské lidové republiky (2008–2013), generální tajemník Komunistické strany Číny (ČKS; 2012–) a současný čínský prezident (2013–) (Albert, 2022).

路), který může být považován za určitou formu měkké síly. Cílem Xi Jinpingovy iniciativy je rozvíjet obchodní, finanční a mezilidské vazby mezi desítkami různých národů a šesti hlavními ekonomickými koridory, včetně Číny, Mongolska, Ruska, Eurasie, střední a západní Asie, Pákistánu, zemí indického subkontinentu a Indočíny. S BRI jde ruku v ruce také Námořní hedvábná stezka 21. století, která se propojuje s Novou Hedvábnou stezkou a putuje do Afriky a Evropy. (Bush, 2021, s. 4). „Xi Jinpingovo volání po „inovacích“ pro zahraniční publicitu dále naznačuje, že čínské hledání měkké síly je úzce spojeno s restrukturalizací mediálních strategií a praktik a přetvořením propagandistických konceptů a metod.“ (Li, 2018, s. 93).

2.2 Kritika soft power Číny

S růstem mezinárodního vlivu Číny si Peking uvědomil, že na image záleží a přes svou ekonomickou a vojenskou převahu Čínu stále sužuje nedostatek soft power. Mezinárodní vnímání Číny je podle globálních průzkumů v současnosti poměrně různorodé. Přestože ekonomická síla a zdatnost ČLR většině světa imponuje, její politický systém a obchodní praktiky její reputaci ničí. (Shambaugh, 2015, str. 99).

Kolem čínské měkké síly vede nyní mnoho diskuzí, dezinformací často se setkává i s drsnou kritikou. Čínská kultura je na rozdíl od zbytku světa i nadále relativně neatraktivní, její hodnoty většinou nereprezentují postavení a pověst národa v zámoří a na zahraniční politiku se pohlíží s jistou nedůvěrou. Rozvíjející se země, které za poslední tři desetiletí zažívaly rychlou ekonomickou expanzi, jsou primárně tam, kde sídlí přitažlivost Číny. Ačkoliv Čína pomohla milionům občanů uniknout chudobě, stále se potýká s problémy na domácí půdě, jako je stárnutí populace a obavy z udržitelné rychlosti inovací. Z toho vyplývá, že měkká síla Číny závisí na jejím ekonomickém vlivu (Carminati, 2020). Dokonce i Konfuciovy instituty, které jsou nyní často obviňovány z šíření pro-čínské ideologie, se dostaly pod palbu. V posledních letech to vyvolalo sporné obavy, jako je akademická svoboda nebo dokonce průmyslová špionáž a mnoho z nich již bylo dokonce uzavřeno (Shambaugh, 2015, s. 105).

3 Propaganda

„Propaganda je více či méně systematické úsilí, které si klade za cíl ovlivnit veřejné mínění. Snaží se manipulovat přesvědčení, postoje nebo činy lidí za pomoci různých symbolů (slov, gest, plakátů, pomníků, hudby, oblečení, odznaků, účesů, poštovních známek a jiných).“ (Smith, 2022). Cílem propagandy je předat lidem sociální a politické principy a hodnoty, a přitom mít vliv na jejich postoje a pocity. Propaganda se liší od běžné diskuse nebo výměny názorů tím, že klade velký důraz na snahu nějakým způsobem působit na ostatní. Propagandisté si obvykle vybírají konkrétní fakta, argumenty a výše uvedené symboly a prezentují je způsobem, který dosáhne jejich jasně stanovených cílů. Při snaze na zlepšení požadovaného efektu, mohou v krajních případech dokonce vynechávat nebo zkreslovat příslušné informace (Chang a Ren, 2017, s.2, Smith, 2022).

Je známo, že původ samotného termínu propaganda pochází ze spojení Congregatio de Propaganda Fide (Kongregace pro evangelizaci národů), skupiny římskokatolických kardinálů vytvořené v roce 1622 pro misijní činnost. Z tohoto důvodu má pojem pozitivní konotaci především v kontextech misí nebo církve. Toto slovo má však i jiné konotace, zejména pokud se jedná o dějiny komunismu, v tomto případě je termín propaganda spojován s termínem agitace, které odkazuje na trvalou snahu vyvolat ve veřejnosti určité emoce nebo ovlivnit veřejné mínění, například prostřednictvím diskuzí či demonstrací. Vladimír Iljič Lenin byl první, kdo spojil tyto dva koncepty a obě taktiky považoval za nepostradatelné pro politický úspěch a spojil je do jednoho slova „agitprop“ (Merriam-Webster, 2023, Smith, 2022).

„V současné propagandě je k předávání zpráv využívána široká škála znaků, symbolů i médií. Mezi znaky patří například slova, hudba, gesta (jako například vojenské pozdravy), postoje a řeč těla (pokrčené paže, sed, aristokratický postoj), stavby (památníky a budovy), části oděvu (uniformy či civilní obleky) a v neposlední řadě také vizuální znaky – plakáty, vlajky, poutače, odznaky, poštovní známky, tyto všechny znaky dokáží určitým způsobem stimulovat a ovlivňovat daného diváka.“ ... „Symbol je znak, který má pro diváka konkrétní význam. Každý si však může jeho interpretaci vyložit odlišným způsobem. Například svastika byla pro nacisty symbolem rasové nadřazenosti a německé drtivé vojenské síly. Pro některé asijské a severoamerické národy je však symbolem míru a štěstí.“ (Smith, 2022).

3.1 Čínská propaganda

Čínská propaganda je nástrojem, který je jasně spojován s čínskou soft power. Nye zdůrazňuje, že hlavní strategie vlád zemí k vytvoření a využití měkké síly je veřejná diplomacie a propaganda. Úředníci v mnoha sektorech zahraničního propagandistického systému v posledních letech při své činnosti hojně používají termín soft power, avšak tento způsob se více podobá zahraniční propagandě než myšlence, která byla původně navržena Josephem Nye. Na politiku zahraniční propagandy Čínské lidové republiky na nejvyšší úrovni dohlíží skupinka vedoucích pro zahraniční propagandu, která je složena z několika vysoce postavených členů Komunistické strany Číny a funguje v utajení. Informační kancelář Státní rady, která byla založena v roce 1991 a je řízena Ústředním ředitelstvím propagandy, slouží jako veřejná reprezentace zahraniční propagandy. Vládní informační kancelář se specializuje na propagandu zaměřenou na zahraniční publikum. Zhao Qizheng, bývalý ředitel, ji definoval jako „vysvětlování Číny světu“ se zaměřením na pochopení čínské politiky, sociálního rozvoje a historie země (Edney, 2012).

V dnešní době je propaganda považována za jeden z nejúspěšnějších nástrojů pro řízení současné společnosti a Komunistická strana Číny strávila posledních dvacet let prací na změně negativních konotací, které se lidem mohou vybavit při vyřčení tohoto slova. Přijala odbornější názvosloví a snaží se vytvořit umírněný a neškodný obraz sebe sama a zmírnit tak symbolickou sílu nálepky pro komunismus. Kromě objektivních frází dává dnes přednost také vztahům s veřejností, veřejné diplomacii a soft power. Má se také za to, že čínskou soft power lze považovat za potenciální pomoc ČKS, nejen pro posilování mezinárodní image, ale především při řešení otázek vnitřní bezpečnosti tím, že posiluje národní jednotu a legitimitu režimu. Ačkoli čínské slovo xuanchuan, má obdobný význam jako propaganda, nikdy nevyznělo občanům hanlivě či negativně, protože bylo v konfuciánských ideálech považováno za nezbytné pro vzdělávání a formování společnosti prostřednictvím správy informací. Čínská propaganda vždy věnovala významnou pozornost novým technologiím a komunikačním teoriím, spíše, než aby se zaměřovala na pouhé poučování, didaktismus nebo dokonce vymývání mozků (Chang a Ren, 2017, s.2). Jiní vědci se však na druhou stranu přiklánějí k tvrzení, že novodobá propaganda ČLR se více zaměřuje na nátlak než na přesvědčování a tvrdí, že čím nesmyslnější je státní propaganda, tím lépe dokáže stát uplatňovat vliv (Chubb a Wang, 2022, s.5).

Funkce hry nebo zábavy v propagandě není v tradičních konceptech čínské propagandy dostatečně probádána. Z toho důvodu tak často nesprávně odkazuje na silnou politickou

indoktrinaci, mobilizaci či mdlé oficiální projevy. Ve skutečnosti však země od revolučních časů v propagandě používá širokou škálu populárních kulturních forem, mohou to být například komiksy, lidové písně a tance, mluvená dramata nebo čínská opera. Tento poměrně uhlazený politický vliv by mohl být kategorizován jako měkká (soft) propaganda. Tvrdá, nátlaková (hard) propaganda je účinná při signalizaci moci a při udržování společenského řádu a má schopnost pozastavit politickou opozici, zatímco použití soft propagandy se hodí za účelem změny či ovlivnění postoje lidí (Zou, 2021).

Digitální technologie umožnily v dnešní době soft propagandě získat dosud nevídaný rozměr a také pojmout nové styly a formy. Tato moderní obnova propagandy dokazuje, že je Čína schopná aktivně odpovídat na aktuální veřejné mínění, vkus i emoce v rychle vyvíjejícím se světě. Současná propagandistická kampaň byla také zásadní při ukotvování moci čínského prezidenta Xi Jinpinga. Od té doby, co se Xi Jinpinga v listopadu 2012 ujal funkce generálního tajemníka Komunistické strany Číny, stál v čele novému stranickému vedení a zavedl řadu nových politik v různých oblastech, a to včetně propagandy i směřování domácí a zahraniční politiky. Znatelná byla taktéž nenadálá změna propagandistického stylu strany vzhledem k domácímu a mezinárodnímu publiku (Chang, Ren, 2017, s.1).

V roce 2017 bylo přes různé mediální platformy vyprodukováno nepřeborné množství krátkých snímků, které pokryly širokou škálu témat přes státní politiku ČLR, vedení strany ČKS až po zahraniční diplomatické cesty prezidenta Xi Jinpinga. Hudební videa často obsahují poutavé písně, lehce zapamatovatelné texty, a dokonce i animované postavičky, které jsou vizuálně velmi atraktivní. Znatelné propagandistické úsilí vyvíjejí také čínská cizojazyčná média, a to jak doma, tak i v zahraničí. Dva celostátní deníky, které vydává Foreign Language Press, vydavatelství, které sídlí v Pekingu – China Daily a Global Times vytváří v anglickém jazyce četné publikace pro zámoří. Celosvětově je známá také agentura pod vládní kontrolou Xinhua, která provozuje zpravodajství a weby v desítkách řečech. V neposlední řadě je důležitou složkou čínské propagandy také Čínský rozhlas (China Radio) pro zahraničí, který taktéž pravidelně vysílá v několika cizojazyčných mutacích (Edney, 2012, Li, 2018, s.90). Toto bylo pouhých pár příkladů objemného digitálního obsahu, který je každý den vytvářen národními médii, za účelem zabalení propagandy do atraktivních formátů – kreslených videí, populárních písní, webů, příspěvků na sociálních sítích či miniher (Zou, 2012). Tyto produkce jsou v ostrém rozporu s dřívější propagandou ČKS, která bývala často známá pro svůj neobratný a poučný styl. Posun v estetice propagandy se také stal zásadní složkou osvětových iniciativ stranického aparátu. Přepřepování propagandy lze považovat za snahu strany posílit svou legitimitu ve světě

a mediálním prostředí, které se rychle mění. A to ve světle stále se zvětšující propasti mezi hesly byrokratů a běžnou mluvou občanů. Již v hesle prezidenta Xi Jinpinga, které apeluje na „omlazení čínského národa“, lze vidět pokračující snahy Pekingů předefinovat své propagandistické techniky a strategie a přiblížit se kultuře mládeže. Dá se tedy říci, že se minulá rudá čínská propaganda díky soft power posouvá v současnosti více k barvě růžové (Zou, 2020, Li, 2018, str. 90)

4 Poster

Poster, také plakát je tradičně popisován jako velký vytištěný obrázek, fotografie, zpráva či oznámení, které se používá k dekoraci nebo reklamě a je zpravidla možné ho přilepit nebo přišpendlit na zeď nebo nástěnku (Cambridge Dictionary, 2023). Plakát však může být v dnešním moderním světě mnoho různých věcí. Může to být mimo jiné fotografie slavné osobnosti v časopise, reklama v autobuse, replika známého uměleckého díla, kterou je možné si doma zavěsit, upoutávka na koncert na rohu budovy nebo výzva k hlasování pro nebo proti určitému kandidátovi a mnohé další (Lippert, 2017). „*Ve své nejzákladnější podobě je však plakát dočasnou propagací nápadu, produktu nebo události umístěné ve veřejném prostoru pro masovou spotřebu.*“ (Lippert, 2017).

Jde o kombinaci textu a obrázků, občas slov samotných, s obvykle silným grafickým projevem, který se snaží v divákovi vyvolat zájem o to, co plakát symbolizuje a vyjadřuje. Například plakát, který byl vytvořen výhradně z textu, potřebuje poutavou typografii nebo musí používat různé styly a typy písma, které by nahradily absenci obrazového provedení a upoutaly divákovu pozornost. Zatímco rozsáhlé odstavce by publikum na první pohled nezaujaly a neposkytovaly by žádnou pobídku k jejich čtení, postery obvykle vsází na se stručný, výstižný a ideálně rýmovaný text, frázi či slogan. Dalším klíčovým faktorem při výrobě plakátů je jejich barevnost. Plakáty s pestrými a nápaditými barvami mají obvykle větší schopnost přitahovat kolemjdoucí než například postery černobílé. V neposlední řadě je pak na posterech častá také symbolika a symboly užitá na plakátech mohou ještě podtrhnout danou myšlenku, s jakou je poster vytvořen (Halldin, 2020, s.1-2). „*Plakát musí konkurovat faktu, že divák je často v pohybu, v dálce nebo možná rozptýlený kontextem, ve kterém byl plakát zavěšen. Musí rychle upoutat pozornost a udělat okamžitý dojem a obrázek je zdaleka nejrychlejší metoda.*“ (Halldin, 2020, s.3).

Termín „nástěnné noviny“ by se dal použít pro označení starších plakátů. Ilustrované postery bývají obvykle poměrně umělecky kvalitní a doposud není jisté, zda to bylo úmyslem nebo ne. V mnoha případech můžeme pozorovat, jak se naše názory na estetické rysy plakátu s postupem času proměňují a je možné sledovat, jak byla sdělení vyjadřována a uváděna na trh v minulosti a jak se moderní plakáty mění v očích moderního diváka. Plakáty lze považovat za „zrcadla doby“, protože představují hodnoty, módu nebo významné události své doby. Slouží jako ukazatele, ovlivňují dobové postoje a tendence a formují trendy. Návrhy posterů, však nebyly nikdy dobře placeny a autorům vždy sloužily pouze jako forma přivýdělku. Mnoho tvůrců se

navíc rozhodlo se pod poster nepodepsat a značná anonymita v tomto případě platí i dodnes. (Halldin, 2020, s.2-3).

Plakát není formou vysokého umění a na rozdíl od obrazu, ojedinělým dílem vystaveným v muzeu, jako například Mona Lisa, která přetrvala staletí bez nejmenšího poškození, je plakát tuctový a stovky nebo dokonce tisíce kopií byly vytištěny a distribuovány po dané oblasti takovým způsobem, aby s nimi přišlo do kontaktu a vidělo je co nejvíce lidí. Postery často nemají dlouhého trvání a někdy je možné je vidět dokonce pouze několik hodin, jelikož jsou vystaveny vlivům počasí, vandalismu nebo jsou zkrátka překryty jinou reklamou a zmizí navždy. Jelikož plakátová mánie vyvrcholila mnohem dříve, než vznikly první fotografie, neexistují téměř žádné záznamy o spoustě vytvořených návrhů. Jediné plakáty, které se dochovaly, jsou tedy ty, které se nikdy nevystavily (Lippert, 2017).

4.1 Historie posterů

Není příliš jasné, kdy vznikl první plakát, ale za předchůdce plakátu můžeme považovat nápisy na egyptských kamenných deskách nebo terakotové desky na kterých byly ve starověkém Římě vyobrazovány texty a symboly před tavernami nebo lázněmi. Moderní plakát se objevil až v polovině 15. století společně s vynálezem knihtisku Johannese Gutenberga. Zásadní technologií pro novodobý design posterů pak vynalezl v 70. letech 19. století Alois Senefelder, díky němuž se byla umožněna hromadná výroba různých plakátů pro různé účely, od politických reklam až po propagaci akcí. Raný návrh posterů byl ze začátku v režii tiskařů a litografů, ti však nedokázali držet krok s rostoucími standardy kvality, které kupující stanovili. Z toho důvodu začali být návrhem plakátů pověřováni také umělci. Jeden z nich – francouzský umělec Jules Cheret, který je dnes považován za „otce plakátu“ založil v roce 1866 vlastní litografickou dílnu a celkem vyrobil přibližně 1200 posterů zejména pro divadla či výstavy. (Deutsche Welle, 2022).

4.2 Postery v propagandě

Postery neslouží jen k propagaci a reklamě na zboží či akci, ale jsou určeny také k politickým oznámením a zprávám. *„Plakáty však nebyly určeny pouze k propagaci zboží, ale také k politickým sdělením: nacisté je používali k propagandistickým účelům, stejně jako komunistické režimy východního bloku. Mládež 60. let (a pozdější generace) si na zdi vyvěšovala plakáty revolucionáře Che Guevary. Jiné slavné plakáty té doby vystupovaly proti jaderným zbraním, válce ve Vietnamu, znečištění a přelidnění. Masmédia pak změnila celý*

přístup k reklamě, televize přinesla reklamu na produkty přímo lidem do obývacího prostoru.“ (Deutsche Welle, 2022). Události, jež sloužily jako inspirace historickým propagandistickým plakátům, jsme nezažili a pochopit jejich význam může být častokrát problémem. K přesvědčení svých diváků využívají propagandistické postery poměrně omezený počet prvků. Pokud si začneme být těchto složek vědomi, pak bude možné pochopit jedinečnou zprávu, kterou se daný poster snaží předat. (History Skills, 2023).

4.2.1 Stereotypy

Stereotypy můžeme považovat za součást propagandistických plakátů. Ty jsou často využívány k reprezentaci konkrétní skupiny osob (často rasistickým a diskriminačním způsobem). Stereotyp je ve zkratce přehnaný popis toho, jak se určitá skupina jeví. Stereotypy se používají v propagandě za tím účelem, aby publikum mohlo snadno určit, na koho daný poster cílí. Uvedu zde několik příkladů stereotypů, které se v propagandistických posterech mohou vyskytnout. Typickým stereotypem pro Číňany je například jejich vyobrazování s dlouhým culíkem, přehnaně žluté barvy, s úzkýma očima, tenkým knírkem a se dvěma velkými předními zuby. Pro Japonce jsou na posterech typické kulaté brýle, plno zubů a také velmi úzké oči jako šterbiny. Australani jsou na plakátech známí jako hladce oholení muži v klobouku a khaki oblečení a například židé jsou v tomto případě považováni za nosaté muže s plnovousem a jarmulkou (History Skills, 2023).

4.2.2 Symbolika

Podobně jako politické karikatury využívají propagandistické postery jednoduché objekty či symboly, jež každý dobře zná. Symboly jsou následně používány k vysvětlování podstatných myšlenek nebo konceptů. Při analýze plakátů je tedy klíčové tyto symboly a předměty vyhledat, identifikovat a správně určit, jakou myšlenku má konkrétní obrázek interpretovat. Se spoustou symbolů se nám již dnes spojují konkrétní konotace, jelikož je jejich užití velmi časté a setkáváme se s nimi denně. Je to například symbol lebky pro smrt, holubice jako symbol míru, amor nebo růže pro lásku, dolar pro peníze, čtyřlístek pro štěstí, zbraň pro válku, dítě pro nevinnost apod. Co se týče politických propagandistických posterů, zde jsou využívány zejména ty symboly, které se nějakým způsobem často pojí právě se stereotypy, které byly výše zmíněny. Orel, Strýček Sam nebo hvězdy a pruhy nejčastěji vyobrazují Ameriku, buldok Velkou Británii, medvěd Rusko, samuraj Japonsko, drak Čínu a tak dále. Symboly však mohou signalizovat také určité lidské vlastnosti, ty jsou nejčastěji zobrazovány v podobě zvířat –

chobotnice často znamená chamtivost, ovce důvěřivost, sova moudrost nebo jehně nevinost. Dalšími častými symboly, které stojí za zmínku je kupříkladu symbol kotvy, která znamená bezpečí, řetězů, jako symbolu pro otroctví, loutky, jenž znamená být ovládaným, pštrosa – neschopnosti slyšet špatné zprávy, krysy – symbolu infekce či nemoci a mnohé další (History Skills, 2023).

4.2.3 Propojení s publikem

Pomocí různých strategií se postery snaží navázat přímé spojení se svými diváky. To je možné například položením řečnické otázky, o které se očekává, že ji publikum zvaží. Dále použitím zájmena „vy“ nebo vyobrazením osob, které se budou svým pohledem navazovat přímý oční kontakt s publikem. Apelem na emoce pak propaganda ovlivňuje své publikum, které získá pocit, že musí aktivně jednat a odpovědět. Emoce, které se postery snaží v divákovi vyvolat mohou být různé. Může se například jednat o pocit viny, tím, že v člověku vyvolají pocit selhání. Vyvoláním strachu tím, že se může něco stát, když nezareagují nebo vyvoláním hanby, za jejich sobectví nebo nezájem. Ne vždy se však postery musí zaměřovat na negativismus, někdy se může jednat i o pozitivní pocity, které mohou být stejně tak účinné. Třeba patriotismus – lásku k vlasti nebo odhodlání k tomu udělat změnu. Jednou z klíčových věcí je také to, aby postery obsahovaly doporučení, jak se má publikum zachovat, po jejich zhlédnutí, téměř vždy se jedná o apel či výzvu k akci, to bývají zpravidla nejlepší metoda k určení cíle posteru (History Skills, 2023).

Ačkoliv jsem již dříve zmiňovala, jak je text na posterech důležitým faktorem pro přilákání pozornosti, některé plakáty, zejména plakáty s politickými karikaturami často vůbec žádný text neobsahují. Jak je tedy možné, že jsou v dnešní době tolik známé a populární? Může to být například proto, že tyto postery obsahují aktuální politické dění ve světě a už jenom z toho důvodu získávají na atraktivitě, jelikož se jedná o situace, osoby a skutečnosti, které jsou nám zpravidla dobře známé nebo nás naopak nejvíc zajímají. Příběhy, které tyto postery s karikaturami vykreslují jsou tedy tak působivé, takže zde není nutné přidávat další text, jelikož je na první pohled zřejmé, na kterou stranu se autor přiklání a koho se naopak snaží hanit či upozornit.

4.3 Plakáty v kontextu s Čínou

Plakáty mají v Číně dlouhou historii a odedávna zde sloužily jako jedna z nejúčinnějších forem propagace. První z nich se v Číně objevily již okolo roku 1920, tedy v době, kdy se na čínský trh snažily prorazit cizí mocnosti. Plakátové umění této doby se tedy zaměřovalo především na výnosné exportní zboží ze západu, jako například cigarety či kosmetiku. Plakáty se snažily působit esteticky přitažlivé a více než na produkty se zde zaměřovalo na krásu a eleganci modelů. Přestože byl tento typ plakátů zdánlivě nevinnou formou, jak propagovat zboží, podněcovaly tak čínskou suverenitu nacionalismus, a dokonce pozdější izolacionismus. Viditelný přelom nastal po založení Čínské lidové republiky v roce 1949 a plakátové umění se z propagace zboží přeorientovalo na propagaci ideologie Komunistické strany Číny. Plakáty začaly sloužit jako forma osvěty pro čínské občany a staly se materiálem pro výuku o komunismu (George, 2020). Po vzestupu moci Mao Zedonga se toto období v Číně neslo v duchu masových hnutí, jež měly za úkol posílit úlohu KSČ, pozvednout čínskou ekonomiku i vymýtit případné nepřátele nového režimu. Mao Zedong tyto myšlenky „maoismu“ předával právě prostřednictvím literatury a umění, a to je jeden z důvodů, proč propagandistické postery hrají v čínské historii tak důležitou roli. Propagandistické umění se šířilo zejména v rurálních oblastech či mezi proletářskými třídami s hlavním cílem – přesvědčit lid o nové ideologii. Toto umění bylo zásadním, pro vytvoření maoistického kultu, jelikož ideologické myšlenky byly občanům vštěpovány mnoha různými způsoby, především tedy zmiňovanými propagandistickými postery, které byly v zemi všudypřítomné. Vyobrazovaly mladé muže a ženy s úsměvem na tváři v každodenním životě i práci. Nechyběl zde samozřejmě sám Mao Zedong vykreslen nejlepším světlem či zalitý sluncem, jak k němu všichni vzhlíží nebo Rudé knížky, které obsahovaly Maovy citáty a v Číně je znal každý nazpaměť. Plakáty obsahovaly také povzbuzující slogany, které často dezinformovaly lid o budoucím, prosperujícím životě. Postery zářily ostrými barvami a barva, která těmto posterům dominovala, byla bezesporu červená, ta totiž měla symbolizovat vlajku ČLR (ChinaArtLover, 2020). Po skončení Kulturní revoluce pod vedením Mao Zedonga, která trvala od roku 1966 a jejíž účelem bylo tzv. „vyčistit zemi od kapitalismu a tradicionalismu“, které brzdily Čínu v ekonomickém rozvoji a přiblížit ji vyspělejšímu západu. Po deseti letech však původní vyhlídka rekonstrukce společnosti skončila smrtí více než 30 milionů lidí. Jen několik málo umělců se však po smrti Maa po skončení Kulturní revoluce odvážilo sdílet prostřednictvím plakátů pravdu. (ChinaArtLover, 2020). Po nástupu k moci Deng Xiaopinga v 80. letech bylo hlavním cílem obnova čínské ekonomiky. Čína se postupně začala otevírat vnějšímu světu a také propagandistické plakáty se

razantně změnil. Design byl uvolněnější, s postery se víc experimentovalo, vyobrazovaná témata zahrnovala mimo jiné také světová umělecká hnutí, jako je například surrealismus (George, 2020).

Po roce 2000 se plakátové kampaně přesunuly do pozadí a na místo tištěných plakátů se hlavním médiem využívaným k šíření propagandy stala televize. Využívání tzv. soft power, kapitola 3., je novodobý způsob, jak propagovat vládní politiku, zájmy strany i například její nesouhlas. Jelikož žijeme v „online“ době, formy této propagace se mění a hudba, filmy či počítačové hry mohou být novými nástroji, jak účelně ovlivňovat nejen vlastní obyvatele, ale také utvářet obrázek pro celý svět podle svých představ. Také online podoba plakátů je formou moderní propagace a v současnosti vzniká nepřehledné množství online posterů s politickou tematikou a aktuálním děním ve světě, na které Čína reaguje ze svého úhlu pohledu, často nevybíravým i zesměšňujícím postojem například vůči jiným mocnostem, v kontrastu s vykreslováním sebe sama v lepším světle, čímž se snaží cíleně ovlivňovat veřejné mínění lidí po celém světě.

5 Karikatura

V grafickém umění je karikatura žertovně deformovaná podobizna nebo portrét, který je vyhotoven se záměrem satirizovat, parodovat nebo zesměšnit vyobrazovaný objekt. Karikatura vyobrazuje zkresleně nejčastěji osoby, a to tím způsobem, že zachycuje, zdůrazňuje a přehání výjimečný rys nebo zvláštnost, kterou se subjekt pyšní, často se jedná například o velký nos, bradu, široké obočí, vysoké čelo apod. Typické je také nahrazování člověka částmi zvířat nebo snaha napodobit zvířecí chování. Typicky si lze pod karikaturou dnes představit ručně malovanou skicu, kterou si mohou lidé nechat vyhotovit téměř v každém větším městě pouličními umělci pro pobavení těch, kteří jsou si svého charakteristického rysu vědomi a nenechají se autorem urazit (Ames, 2021). „*Karikatury se dnes používají především za účelem předávání politických komentářů a redakčních názorů v novinách a pro sociální komedii a vizuální vtip v časopisech.*“ (Ames, 2021).

Samotný termín má původ ve slovese caricare, což italsky znamená „naložit“, „zatížit“ s přehnanými detaily. Slovo „caricatura“ pak bylo poprvé použito uznávaným sochařem, architektem a karikaturistou Gianem Lorenzem Berninim v 17. století při své cestě do Francie a inspirací mu mohlo být italské slovo pro charakter „carattere“ nebo španělský výraz pro tvář – „cara“. Tak či onak, obličej je hlavní bod, na který se každá karikatura zaměřuje. Satirické deformace a komediální přirovnání v dramatech a sochařství se dají považovat za předchůdce grafické karikatury. Ve starověkém Egyptě byly často lidé vyobrazováni jako zvířata, v Řecku to například mohou být typické hliněné masky s přehnanými výrazy, za pozdější předchůdce karikatury pak můžeme považovat například typické groteskní obličejové některých soch v Románském a Gotickém slohu. Každý z těchto příkladů lze považovat v určitém smyslu za druh karikatury, která byla v průběhu historie interpretována různými způsoby a postupně se vyvíjela do formy, v jaké ji dnes známe (Ames, 2021).

5.1 Politická karikatura

„*Politické karikatury jsou kresby vytvořené za účelem zprostředkování redakčního komentáře o politice, politicích a aktuálním dění. Takové karikatury hrají roli v politickém diskurzu společnosti, který zajišťuje svobodu slova a tisku.*“ (Knieper, 2018). Obvykle se vyskytují na redakčních stránkách novin, buď ve formě elektronické nebo tištěné, a jsou převážně názorově orientovanými médii. Typicky se zaměřují na současné politické problémy a tematiku, a zpravidla po svých čtenářích požadují alespoň základní vědomosti o jejich předmětech zájmu, v nejlepší případě znalosti, které dané médium, jenž je vydává, nabízí. Politická karikatura je

běžným nástrojem politického diskurzu mezi vládou a veřejností, také odrazem či reakcí veřejnosti na určitou událost nebo sled událostí, které se v politice v dané době odehrály. Nicméně může vyobrazovat taktéž světově významné osobnosti působící v politice. Politické karikatury spolu sdílejí jednotnou tradici a některé základní prvky, jako například společné úkoly a cíle, způsoby, jakými manipulují s diváky nebo žánrové zvláštnosti (Knieper, 2018, Dugalich, 2018, s.158).

Politickou karikaturu lze považovat za formou umění, pro kterou je typické použití satirického a metaforického jazyka. Často poukazuje na upozorňuje na konflikty, neshody a nesoulady aktuální politické situace. Ačkoliv se v kresbách obvykle projevuje autorův názor a úhel pohledu na věc a vizuální komentář může dané skutečnosti nafukovat, za žádných okolností není karikaturistovi dovoleno pravdu překrucovat, jelikož musí výsledný produkt odpovídat redakčním standardům. K převedení názorů do výsledné vizuální podoby je nutné vzít v úvahu několik uměleckých nařízení, které se týkají symbolů, metod, kompozice apod, přičemž by měl autor myslet na to, aby dílo bylo adresátů správně pochopeno a oni mu porozuměli. V případě správného provedení pak mohou mít politické karikatury významnou funkci a kontrolní roli ve společnosti. Mimo jiné může tento typ karikatur také pobavit a zároveň nabídnout jiný pohled na zprávy, což může přispět při rozhodování a utváření vlastního názoru na vyobrazovanou situaci (Knieper, 2018).

V dnešní době jsou politické karikatury stále aktuální a oblíbené a rozšiřují své dosavadní působení. Kromě toho, že se tradičně objevují v úvodnicích či na vyhrazených stranách v novinách, jsou nyní velmi běžné také na internetových stránkách nebo blozích jako například U.S. News, The Washington Post, Miami Herald, USA Today, China Daily, Xinhua a mnohé další. V souvislosti s globalizací a zahnutím periodik do univerzálního mediálního prostoru, je jazykem těchto karikatur nejčastěji angličtina, jelikož ty jsou v současné době pro publikum nejdostupnější a nejsnadněji dohledatelné. Překlad textu politických karikatur je také nezbytnou součástí a v současnosti vyvstává otázka, zda jsou překlady adekvátní a nezavádějící (Dugalich, 2018, s.159). „*Současné politické karikatury charakterizuje následující okruh témat: politický vůdce jako osoba, politický vůdce a jeho politika; ekonomické reformy; předvolební boj; vojenské konflikty; stínová politika a ekonomika; pověst země; vnitřní politiku státu. Pro správné a úplné pochopení autorových záměrů v politické karikatuře je nutné mít určité předpoklady; jejich soubor představuje širokou škálu speciálních jazykových, politických, logických a mimojazykových dovedností.*“ ... „*Z hlediska jazyka je jedním z charakteristických rysů politické karikatury interakce verbální, ikonické a paralingvistické složky.*“ (Dugalich,

2018, s.159). Politické karikatury jsou nyní dokumentovány institucemi v řadě zemí, jako je Britský archiv karikatur a Centrum pro studium politické grafiky ve Spojených státech. Vliv politických karikatur v aktuálním politickém diskurzu podporuje také fakt, že je od roku 1922 udělována Pulitzerova cena za karikaturu a cena pro „Karikaturistu roku“ ve Velké Británii od Press Gazette – britského žurnalistického časopisu (Dugalich, 2018, s.159).

6 Target audience

Target audience, česky také cílová skupina, je termín často využívaný zejména v marketingu. Cílová skupina je soubor lidí nebo firem se zájmem o určitý produkt nebo službu nabízenou obchodníkem. Target audience pomáhá firmám úspěšněji inzerovat, jelikož díky ní obchodníci ví, na koho se zaměřit a jak potenciálního zákazníka oslovit a zaujmout. Typické rysy cílové skupiny jsou například srovnatelný věk, pohlaví, etnický původ, socioekonomický status a další demografické rysy. Jedním z postupů, jak nalézt cílovou skupinu je si nejdříve upřesnit konkrétní požadavky, které by produkt či služba měla splňovat. Čím konkrétněji je target audience identifikována, tím efektivněji je možné inzerovat. Při obecné povaze produktu není zapotřebí provádět průzkum trhu příliš detailně, když je však publikum naopak povahy konkrétní, je klíčové shromáždit data o potenciálních zákaznících, aby bylo možné publikum následně zúžit. Vztah lidí k obsahu sdělení je důležitou součástí jejich zájmu o koupi produktu či služby. Správnými technikami se pak vytvoří osobní propojení a vznikne důvěra. Například při snaze oslovit seniory bude marketingová kampaň využívající tištěné reklamy v novinách či časopisech účinnější než inzerce na digitálních platformách a sociálních médiích (Lake, 2022).

Jednou z nevýhod cílové skupiny však je ta, že se společnosti na definovanou skupinu zaměří až příliš, takže přehlédnou nebo mohou přehlédnout ostatní potenciální zákazníky a při průzkumu se mohou chybně vyloučit i jednotlivci, kteří by o produkt měli potenciálně zájem. S rostoucím množstvím nabídky je tedy nutné cílovou skupinu aktivně a aktuálně přehodnocovat (Lake, 2022).

6.1 Target audience v propagandě

V propagandě funguje target audience na podobném přístupu s tím rozdílem, že místo prodeje komodity je cílovému publiku prodávána myšlenka. Target audience je zvoleno propagandisty k potenciální účinnosti propagandy a propagandistická zpráva je zaměřena na takové publikum, které bude pro propagandu prospěšné, a na které budou příznivé reakce a ohlasy. Marketingový výzkum je v dnešní době rozšířen o nové technologie, které umožňují snadnější zacílení na target audience a usnadňují tak zjišťování mnoha faktorů. Když si například lidé koupí knihu na internetu, v budoucnu s největší pravděpodobností obdrží doporučení na další knihy se související tematikou či slevové kupony na příští nákup. Mohou se jim také zobrazovat vyskakovací reklamy na webových stránkách, které cílí primárně na zájmy, jež dříve vyhledávali nebo prohlíželi na jiných webech. (Jowett, O'Donnell, 2005, s. 275-276).

Tradiční propagandistické publikum je masové publikum, ale při moderní propagandě to není vždy podmínkou. Přestože bude masová komunikace v nějaké formě nepochybně použita, nemůže být využívána ve spojení s jinými formami publika, jako jsou malé skupiny, zájmové skupiny, skupiny politických nebo kulturních elit či jednotlivci. Publikum může přilákat web, film nebo televizní pořad a v momentě, kdy je dané publikum identifikováno, je schopno přijímat propagandistické zprávy. Propagandista by měl používat jednotné, konzistentní sdělení k šíření zprávy prostřednictvím médií. Každý člen publika může zprávu přijímat jiným způsobem a zprávu, kterou někdo může přijmout dychtivě, jiný například odmítá. Existuje mnoho různých způsobů výběru publika a analytik by neměl ignorovat žádný z nich. Je důležité prozkoumat propagandistickou strategii pro výběr publika a dbát na jakékoliv spojitosti mezi výběrovými postupy a mírou úspěšnosti (Jowett, O'Donnell, 2005, s.276).

7 Denotace a konotace

„Konotace a denotace jsou klíčové pojmy v sémiotice, strukturalismu, marxismu, kulturologii a v celé oblasti literární a kulturní teorie.“ (Mambrol, 2016). Denotace je základní a doslovný význam slova, který odpovídá definici ve slovníku, a na kterém se zpravidla všichni shodnou a není potřeba nad tím debatovat. Naproti tomu konotace je termín subjektivnější, předává hodnoty a myšlenky a popisuje pocity a dojmy, které se nám vybaví při tom, když dané slovo přečteme nebo uslyšíme. Jako příklad může posloužit slovo „hrdý“, při vyhledání tohoto slova ve slovníku dostaneme jasnou definici „projevovat sebeúctu“, i když má slovo jednoznačnou denotaci, pro každého však může mít jiné konotace. Pro někoho může mít tento výraz konotace negativní, jelikož si pod slovem hrdý vybaví například „být arogantní“. Na jiné zase může působit pozitivně a znamenat pro něj „mít zdravé sebevědomí“ (Sarikas, 2020).

Praktická část

8 Cíl práce a metodologie

8.1 Cíl diplomové práce

Cílem této diplomové práce je prostřednictvím analýzy veškerých politických karikatur publikovaných na webových stránkách China Daily, porozumět, jakým způsobem čínská propaganda s těmito karikaturami pracuje, jaká témata se zde nejčastěji objevovala, co bylo jejich motivem či zda bylo na stejné téma s odstupem času pohlíženo odlišně. China Daily jsou čínské národní tištěné noviny v angličtině, které vznikly v roce 1981. V dnešní době se jedná o přední anglické noviny v Číně s více než 350 miliony čtenáři po celém světě. Web Chinadaily.com.cn je jedním z hlavních národních webů a také nejlivnější a nejdůležitější multimediální platformou v angličtině s více než 36 miliony čtenáři ze 180 zemí. Na domácí půdě jsou noviny určeny především cizincům a vyšším státním příslušníkům, jakou jsou politici či diplomaté, ale také čínským občanům, kteří mají zájem dozvědět se o dění ve světě z čínské perspektivy. Mezi zahraniční čtenáře pak většinou patří vládní úředníci, zaměstnanci mezinárodních společností, profesori, výzkumníci a badatelé a v neposlední řadě také studenti na univerzitách (China Daily, 2005).

Tyto noviny vznikly za účelem rozšíření mezinárodního povědomí o Číně a zároveň jejího začlenění do mezinárodního společenství. Často bývají nazývány „Oknem do Číny“ nebo „Hlasem Číny“. V současnosti jsou noviny China Daily jedny z nejdůležitějších anglických médií v Číně a významným zdrojem různorodých informací, zejména o čínské politice, ekonomice, společnosti i kultuře (China Daily, 2005). Noviny jsou často označovány jako „hlásná trouba“ Komunistické strany Číny a jsou považovány za sesterský deník The People's Daily (Renmin Ribao)⁷ v angličtině. Způsob, jakým jsou zde události předávány často poukazují na to, jak vysoce se ideologicky shodují s vládnoucí stranou. Ačkoliv jsou tyto noviny považovány za liberálnější než všechny ostatní deníky v Číně, jsou stále pod dohledem státu a podléhají státní cenzuře (Gong a Firdaus, 2022, Euro Topics, 2023). Zatímco vládní Infomační kancelář nazvala deník jako „jeden z nejdůležitějších nástrojů vnější propagandy“, China Daily toto tvrzení popírá a uvádí, že se jedná o „věcné zpravodajství“ a noviny nazvaly jako „globální média se zaměřením na Asii“ (Kilpatrick, 2023). S ohledem na rozsah a pestrost zpravodajských kanálů, jenž se v Číně v posledních letech rozmohly, není China Daily pro

⁷The People's Daily – oficiální deník s politickou tematikou Ústředního výboru Komunistické strany Číny se sídlem v Pekingu od roku 1948 (Britannica, 2017).

tištěná média považována za vyloženě reprezentativní, ale spíš jako zástupce mainstreamových kanálů, které čím dál více podléhají státní kontrole. Je také známo, že novináři podléhají autocenzuře a mnoho témat – jako například otázky Taiwanu nebo Tibetu jsou často považována za příliš citlivá ke komentáři. Co se týče zahraničních redaktorů, ti mají za úkol především propagovat a podporovat politiku KSC s důrazem na kontrolu úřadů, při pokusech kritizovat nebo odklánět se od stranické politiky. China Daily tedy prezentuje způsoby, jakými si Strana přeje, aby byla Čína ve světě vnímána (Chen, 2012).

O roku 2010 lze pozorovat jak se China Daily, společně se zvyšováním marketingové činnosti Číny a snahou přilákat reklamu, začali zaměřovat na větší rozmanitost textů i autorů a celkově na větší čtivost zpráv. Noviny také začaly vyvíjet určité úsilí na reprezentaci širší škály tvrzení, aby se alespoň na oko zdálo, že se distancují od určitých vládních názorů, zpravidla publikovaných nevládními autory, čímž se snažili přilákat větší počet čtenářů ze zahraničí. To především z důvodu, že ačkoliv byla čtenost veřejně kontrolovaných novin v minulosti samozřejmostí, dnes tomu tak již není (Chen, 2012).

Politické karikatury jsou významnou složkou webu China Daily a jsou zde publikovány čínskými autory téměř na denní bázi. Výzkum se tedy bude týkat analýzy všech posterů, které jsou dohledatelné na webu za rok 2022. Nejčastěji vyobrazovaná témata a jejich motivy budou následně vysvětleny v souvislosti se světovým kontextem.

8.2 Metody Analýzy

Postery s politickými karikaturami z webové stránky Chinadaily.com.cn budou analyzovány pomocí kvantitativní metody. Za využití této metody výzkumu bylo nasbíráno všech 235 posterů za rok 2022, ty byly zkoumány jak časově, tak podle témat, které se zde nejčastěji vyobrazovaly.

8.3 Výzkumný postup a otázky

Jako první byl zvolen výzkumný vzorek. Celkem bylo nashromážděno 235 posterů s politickými karikaturami, tedy veškeré postery, které byly publikovány na webových stránkách čínského deníku China Daily za rok 2022, konkrétně pod kolonkami Home – Opinion a nakonec Cartoons – China Daily. Na cílové straně jsou postery následně seřazeny postupně na stránkách od 1 (pro nejnovější postery). Postery s tematikou politických karikatur jsou zde

přidávány téměř na denní bázi, proto celkový počet publikovaných posterů za rok 2022 dosáhl číselky 235 posterů.

Jelikož se jedná o postery publikované na čínských webových stránkách budou jejich tématem současné politické a společenské události a témata. Rok 2022 představoval z hlediska politických a společenských událostí zajímavé období. Mezi hlavní události, o kterých lze předpokládat, že na ně čínští karikaturisté budou nějakým způsobem reagovat, a že se v analýze pravděpodobně objeví jsou bezpochyby válka na Ukrajině, sankce a stoupající inflace, jež můžeme považovat za jedny z hlavních událostí ve světě v roce 2022. Další téma, které je v posledních letech aktuální, je téma pokračujícího boje s onemocněním Covid-19 a je pravděpodobné, že Čína bude chtít obhájit své postupy a postoje při řešení tohoto problému. Také je možné očekávat, že budou čínští autoři reagovat na obvinění, kterým Čína v současnosti čelí v oblasti lidských práv, jako například situace nucených prací v čínském Xinjiangu, která negativně ovlivnila také konání Zimních Olympijských her v Pekingu. V neposlední řadě je taktéž pravděpodobné, že zde bude poukázáno na otázky v souvislosti se situací na Taiwanu a bude projeven nesouhlas s kroky USA v tomto směru.

S těmito skutečnostmi se nabízí následující otázky:

Q1: Jaká témata jsou na posterech nejčastěji vyobrazena?

Q2: Jaký je jejich hlavní odkaz?

Q3: Jak se postery od začátku roku do konce roku 2022 změnily? Je na stejné téma s odstupem času pohlíženo odlišně?

Q4: Bylo na USA pohlíženo také pozitivně?

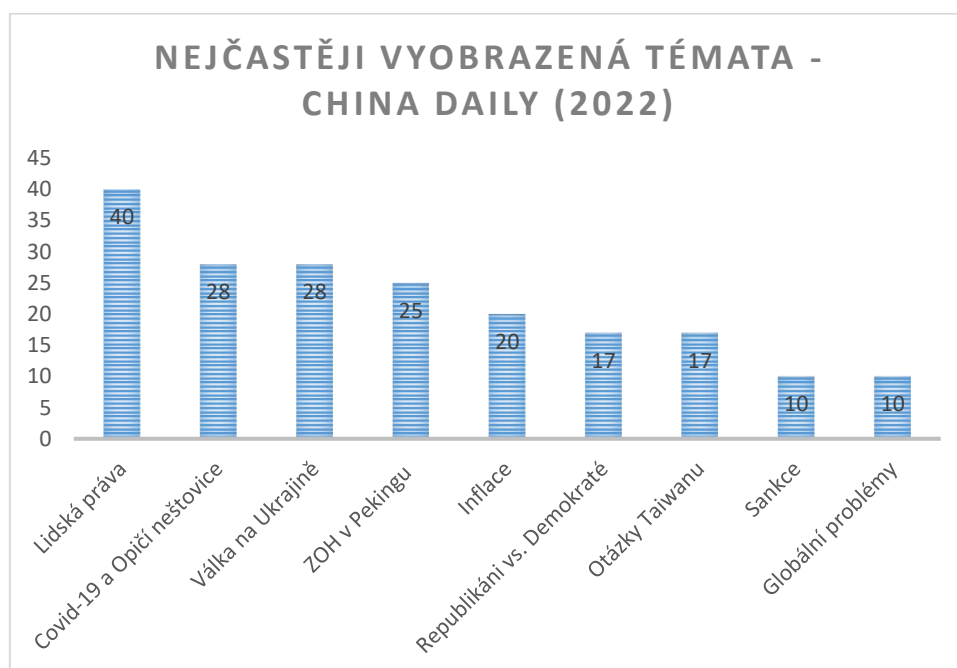
8.4 Metody zkoumání

Analýza probíhala následujícím způsobem. Postery byly analyzovány tematicky a časově. Postery publikované na webu China Daily za rok 2022 jsem postupně třídila do kategorií nejčastěji vyobrazených témat. Ta byla následně zanesena do grafu, analyzována dle četnosti od nejčetnějších a profilující témata byla následně uvedena do souvislostí a kontextů s aktuálním děním ve světě.

8.5 Výsledky výzkumu

Praktická část diplomové práce se zabývala analýzou všech posterů s tematikou politických karikatur zveřejněných za rok 2022 na webu Chinadaily.com. Cílem práce bylo výzkumný vzorek v počtu celkem 235 posterů analyzovat a nejčastěji vyobrazovaná témata následně uvést do kontextu s aktuálním děním ve světě v roce 2022. V neposlední řadě také v závěru práce odpovědět na zvolené výzkumné otázky.

Graf 1 – Nejčastěji vyobrazovaná témata – China Daily (2022)

9 Nejčastěji vyobrazovaná témata

9.1 Lidská práva

Největší počet – celkem 40 posterů se věnovalo tématu lidských práv a je zde vyobrazována tematika zákazu potratů, nebezpečí zbraní, nucených prací, nelidského zacházení, vraždění, rasismu, nesvobody slova a dalších. Spojené státy jsou na těchto posterech zpravidla zobrazeny stereotypně postavou Strýčka Sama v typickém obleku a klobouku v barvách národní vlajky, či prostřednictvím sochy Svobody, jak již bylo uvedeno v kapitole 4.2.1., stereotypy. Zajímavým zjištěním je, že právě toto téma bylo publikováno v největším počtu, jelikož lidská práva a jejich porušování bylo v Číně vždy poněkud ožehavým tématem a dalo by se tedy spíše očekávat, že se Čína bude chtít tomuto tématu vyhnout a nereagovat na něj. Opak je však pravdou a čínští propagandisté se účelně zaměřují právě na tuto tematiku, jelikož se snaží svá nařknutí vyvrátit a ukázat světu pohled ze své perspektivy.

9.1.1 Zákon o potratech

Jedno z pod-témat z oblasti lidských práv, které čínští karikaturisté ve svých posterech vyobrazují a snaží se na něj nějakým způsobem upozornit je téma cenové dostupnosti a nedostatečné zdravotní péče USA. Problém se týká především v oblasti zdraví žen a zpřísnění zákona o potratech. Spojené státy, které se prezentují jako demokratická země se svobodou občanů zde podle karikaturistů některými svými postupy podkopávají svůj vlastní režim. Této skutečnosti si můžeme všimnout především prostřednictvím symbolů Sochy Svobody s vylekaným výrazem ve tváři s roztráštěnou či zabavenou tabulí v její levé ruce – na které je vytesáno datum vyhlášení nezávislosti USA apod.

Současný americký prezident Joe Biden však po nástupu do úřadu v roce 2021 vydal příkaz ke zlepšení zdravotní péče a zrušil postupy bývalého prezidenta Donalda Trumpa, které ztěžovaly ženám možnost svobodně komunikovat s lékaři a celkově zajistil lepší přístup ke zdravotnickým službám. Ten byl v posledních letech zpřísněn a v nejméně 13 státech USA jsou v současné době potraty ilegální, v dalších 5 státech pak platí určitá omezení v týdnech, do kdy je možné potrat podstoupit. Tyto zákony vyvolaly mezi obyvateli států velkou vlnu nevole a mají za následek četné protesty žen a dívek, které je považují za útok na lidská práva a omezení svobodně se rozhodovat o svém těle. Nebouří se však všichni američtí obyvatelé, část z nich je k této změně pozitivně nakloněna. Je nutné zdůraznit, že jinak se k situaci staví venkovské, zpravidla věřící obyvatelstvo, zejména na jihu a středozápadě a jiný názor na tuto

situaci mají státy s velkým podílem městských obyvatel, tedy státy na severovýchodě a na západním pobřeží. Potratová politika zůstává ve Spojených státech nadále žhavým tématem. Demokratická strana ve svých předvolebních tématech dokonce právo na potrat uvedla jako jedno z hlavních ve svém programu, čímž si získala mnohé sympatie z řad žen a dívek. S kritikou se musela potýkat druhá strana, jelikož v republikánské kampani se tomuto tématu snažili spíše vyhýbat a nebyla zde vyhotovena žádná jednotná strategie při řešení této problematiky (Human Rights Watch, 2021, Ulrychová, 2022).

Kritikou amerického zákona o potratech se čínští karikaturisté snaží poukázat na opačnou situaci v Číně, která však historicky není úplně růžová. V historii byly v Číně potraty poměrně běžnou praktikou a je tomu tak i dodnes. Avšak, když byla v roce 1979 zavedena tzv. politika jednoho dítěte, jenž sloužila ke snížení velké rychlosti růstu populace země, byly potraty dokonce vynucovány a často se přiklánělo také k sterilizaci. Byla prosazována různá opatření v rámci plánování rodičovství, nelegální porody se trestaly a mnoho matek bylo svědky utopení jejich narozených dětí. Potraty ženského plodu byly v Číně častější, jelikož si rodina zpravidla vybírala místo dcery syna, aby byla zachována rodná linie. Tato skutečnost v následujících letech vedla k obrovské genderové nerovnováze a podle statistik bylo v roce 2011 v zemi o téměř 35 milionů víc mužů než žen. V současné době jsou v Číně potraty zcela legální, jelikož tradičně právo na život vznikalo s příchodem dítěte na svět a země ročně zaznamená téměř 10 milionů potratů převážně v řadách žen do 25 let. Jelikož Čína dnes čelí dalším problémům, jako

Obrázek 1 - Právo na potrat

je stárnutí populace národní politika se od roku 2016 naopak snaží směřovat k podpoře porodnosti a povzbuzovat lidi k dřívějšímu zakládání rodin. Tyto kroky vlády se však setkaly s určitým odporem občanů, jelikož mnozí to považují za opětovné vměšování se do ženských práv a soukromí, která přirovnávají k opatřením za doby politiky plánovaného rodičovství (Lau, 2022).

9.1.2 Gun Violence

Dalším problémem, na který čínští karikaturisté ve svých posterech narážejí je tzv. „gun violence“ a problémy s ní spojené. Postery s touto tematikou se objevovaly průběžně v celém roce 2022, tudíž se autoři pravděpodobně snaží ukázat na přetrvávající či neřešitelný problém. Hlavním symbolem je zde tedy nejčastěji symbol zbraně, která ukazuje na vystrašenou Sochu Svobody nebo dokonce na děti, jenž má vyvolat strach občanů nebo na následky, které volně dostupné zbraně ve Spojených státech v minulosti měly a do budoucna ještě mohou mít. Jak jsem již uváděla v kapitole č. 4.2.3. Propojení s publikem, můžeme si zde povšimnout, že autoři se opravdu snaží apelovat na emoce, vyvolat v publiku určitou reakci a vzbudit v něm soucit a lítost s dětskými oběťmi střelby nebo jinou negativní emoci, jako například nenávist či rozhořčení – v tomto případě směrem k Americe a jejich zákonu o zbraních. Čína tak s touto situací vyjadřuje ostrý nesouhlas a prohlašuje, že se držení zbraní a zmíněné násilí, které z této skutečnosti vyplývá vymyká kontrole, USA nejsou schopné situaci řešit a nevykazují žádné kroky k zmírnění masových střelb, jenž se v současnosti často odehrávají a doposud mají na svědomí vysoký počet obětí. Podle průzkumů v roce 2020 počet prověrek pro nákup zbraní dosáhl počtu 21 milionů, což je přibližně o 60 % více, než tomu bylo v roce 2019. To vyvolalo značné bezpečnostní hrozby a počet obětí z masových střelb v USA v posledních letech razantně vzrostl. Spojené státy se nachází v začarovaném kruhu, jelikož tento nárůst případů střelb ještě podnítil další občany k nákupu zbraní pro vlastní obranu (Zhao, 2023). *„Tváří v tvář rostoucímu šíření zbraní někteří američtí politici neudělali nic jiného, než že se zapojili do prázdných řečí a dlouhých debat, a přitom ukazovali prstem na podmínky lidských práv v jiných zemích. (Zhao, 2023).*

Ve druhém dodatku americké ústavy je povoleno Americkým občanům vlastnit zbraň od roku 1791 a jejich právo nesmí být omezováno. Přibližně třetina dospělých tudíž v USA tuto možnost využívá. Existují však určité skupiny, pro které je držení zbraní nezákonné. Jedná se například o osoby s mentálními poruchami, trestance, drogově závislé osoby či muže, kteří se v minulosti dopustili domácího násilí. Současné časté masové střelby v USA však přiměly ke

zprísňení tohoto zákona a prísnejši budú pred nákupom prověřovány napríklad osoby ve věku 18-21 let a lidem, kteří jsou považováni za potenciálně nebezpečné by mělo být právo držení zbraně odebráno. Nejen v návaznosti na masové střelby, které se v roce 2022 odehrály, jako například zabití 19 dětí a učitelky při střelbě v Texasu či smrt deseti lidí v Buffalu v květnu téhož roku se současný americký prezident Joe Biden a další státní představitelé rozhodli na začátku roku 2022 společně předložit návrh zákona na nové restriktce, který má poprvé po 30 letech přístup ke zbraním omezit a snížit tak tzv. gun violence (Schaeffer, 2021, Bartošová, 2022).

Obrázek 2 - Gun violence

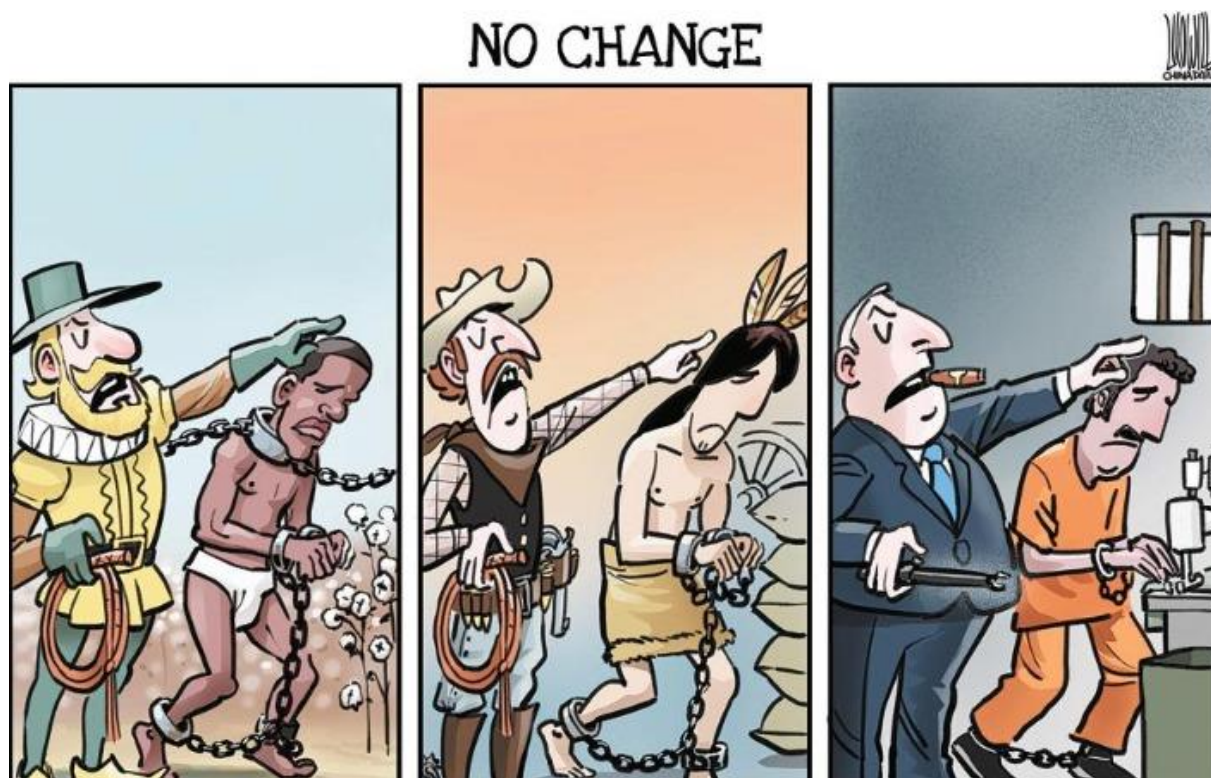
9.1.3 Nucené práce

Třetím tématem, které spadá do kategorie lidských práv a na posterech bylo vyobrazováno v souvislosti s lidskými právy nejčastěji je bezpochyby situace v Xinjiangu. Xinjiang neboli Ujgurská autonomní oblast je území, které se nachází na severozápadě Číny. Autoři karikatur prostřednictvím posterů s touto tematikou chtějí dát světu najevo, že utlačování, nucené práce a nelidské podmínky, které zde podle okolního světa mají panovat, jsou pouze výmyslem a Spojené státy by si měly, jak se říká nejdříve „zamést před svým prahem“. Ve zmíněné oblasti žije přibližně jedenáct milionů ujgurských obyvatel a jedná se o muslimskou etnickou skupinu

žijící na čínském území s vlastním jazykem. Maizland (2022) uvádí, že čínská vláda od roku 2017 nechala vystavět 39 táborů a jejich počet se v následujícím roce ještě třikrát zvýšil. Přes jeden milion turkicky mluvících obyvatel bylo sledováno, zadrženo a následně donuceno v tzv. převýchovných táborech vykonávat nucené práce. Tito lidé byli přinuceni omezovat své náboženské aktivity či dokonce podstoupit sterilizaci. Spousta zemí včetně Spojených států, Velké Británie, Kanady, Nizozemí a dalších na tuto situaci reagují rozhořčeně a tyto činy považují za genocidu a zločiny proti lidskosti s účelem zcela zničit tuto etnickou, rasovou a náboženskou skupinu. Načež čínská strana reagovala, že práva ujugurských obyvatel porušena nebyla a výchovné tábory jsou podle nich uzavřeny již od roku 2019. Ačkoliv bylo podle satelitních snímků rozpoznáno, že několik táborů Číňané skutečně uzavřeli, byla zjištěna výstavba nových zadržovacích středisek či věznic, přičemž jediným „zločinem“ uvězněných obyvatel je jejich muslimská víra. Úřad OSN pro lidská práva vydal v roce 2022 rozhovory s desítkami postižených lidí, kteří potvrdili, že s nimi bylo nelidsky a krutě zacházeno, byli odděleni od svých dětí, mučeni během výslechů a ženy se staly oběťmi sexuálního obtěžování či znásilňování. Vládní úředníci tato zařízení nazývají „centry odborného vzdělávání“ s dvěma hlavními účely – naučit obyvatele čínský jazyk a zákony a zabránit případným myšlenkám na teroristické útoky. Dále uvádí, že se jedná o dezinformace s cílem USA účelně pošpinit obraz Číny (Maizland, 2022, BBC, 2022). Čínští karikaturisté na webových stránkách China Daily dávají ve svých posterech jasně najevo tento nesouhlas s uváděnou situací, a naopak se snaží poukázat na činy, kterých se dopustily USA, které ignorují a za které by sami měli být potrestáni. Autoři zde zmiňují zejména americké zapojení v Afghánistánu, Sýrii, Libyi, Jemenu, Iráku, Somálsku a dalších zemích, genocidu amerických indiánů nebo tématem často rozebíraným v roce 2022 - nucené práce vězňů. Životní podmínky uvězněných jsou v rozporu se základními lidskými právy a USA mají dlouholetý problém s využíváním uvězněných obyvatel jako zdroj levné pracovní síly. V roce 2022 bylo zjištěno, že přibližně 800 000 vězňů je systémem zneužíváno a vykořisťováno. Odhadem produkují státní pokladně ročně asi 11 milionů dolarů s průměrnou mzdou jen několik centů. Některé státy dokonce nevyplácí pracovníkům peníze žádné. Lidé se však dnes bouří, že otroctví v jakékoliv podobě je nepřípustné a je nutné s vězni zacházet důstojně a poskytnout jim férové ohodnocení za vykonanou práci. V současné době se pracuje také na zrušení tzv. „otrocké mezery“ v 13. dodatku americké ústavy z roku 1865, který obsahoval zrušení otroctví s výjimkou lidí odsouzených za zločiny (Turner, 2022, Sainato, 2022).

Obrázek 3 - Nucené práce 1

Obrázek 4 - Nucené práce 2

9.1.4 Rasismus

Na posterech publikovaných na webu China Daily jsme se mohli setkat také s otázkami rasismu, který podle čínských karikaturistů v Americe stále přetrvává. Web Human Rights Watch (2021) uvádí, že v roce 2021 se administrativa prezidenta USA Joe Bidena v této oblasti zavázala k rasové rovnosti, hájení práv žen a lidí z LGBT komunity. USA však přesto nedodrží některé své závazky v tématice lidských práv, a to především v souvislosti s rasovou spravedlností. Zemi se stále nedaří vymýtit systémový rasismus spojovaný s otroctvím, zneužíváním uvěznování a existuje zde také mnoho dalších omezení, která negativně ovlivňují rasové i etnické menšiny a způsobují stále zvětšující se propast a ekonomickou nerovnost mezi občany. Také pandemie Covidu-19 prohloubila přetrvávající nespravedlnosti, zejména mezi afroamerickými, latinskoamerickými a dalšími komunitami v oblasti zdravotnictví, vzdělávání, zaměstnanosti či bydlení.

Obrázek 5 – Rasismus

9.1.5 Svoboda slova

Čínští autoři ve svých dílech poukazují také na problémy v oblasti svobody slova. Postery s touto tematikou tak mohou sloužit jako reakce na kritiku Číny za nedostatek svobody projevu a porušování lidských práv. Jelikož je svoboda slova považována za základní hodnotu a lidské právo každé svobodné společnosti, jeho omezování čínskou vládou lze považovat za určitou formu porušování lidského práva. Čína by měla pracovat na zlepšení komunikace i porozumění mezi občany země a vládou. Tento nedostatek by mohl mít pro Čínu trvalé následky, protože omezováním této svobody a nedostatek prostoru na otevřenou diskuzi může v lidech hromadit odpor, což může vést k násilí nebo vzpourám (Moutaber, 2022). „Mezi nedostatkem svobody slova a úpadkem demokratických institucí existuje silná korelace. V zemi s malou nebo žádnou svobodou slova je pravděpodobnější, že bude autoritářským režimem.“ (Moutaber, 2022). V návaznosti na tato doporučení poté čínští karikaturisté reagovali na americkou situaci a problémy v oblasti svobodného projevu, aby tím dali jasně najevo, že by si USA měli nejdříve ošetřit situaci u sebe doma. Průzkumy odhalily, že 84 % Američanů uvádí, že země má problém se svobodou slova, především z důvodů obav z možných důsledků a kritiky. Lidé přicházejí o svobodu slova v různých oblastech, například ve školách bylo zavedeno několik zákonů, které omezují diskuze vyučujících na téma rasy, sexuální orientace, genderové identity, rasismu a sexismu pod pokutou či ztrátou licence. V současné době se zvyšuje také počet knih, které jsou postupně zakazovány, jelikož se nelibě vyjadřují právě o otázkách genderu nebo rasové nespravedlivosti. Na druhou stranu se však podle průzkumu v těchto otázkách, ve srovnáním s obdobím před 10 lety cítili nejsvobodněji právě Afroameričané, avšak i zde tento pocit dosáhl pouze 46 %, tedy ani ne poloviny (The New York Times, 2022, Hudspeth, 2022).

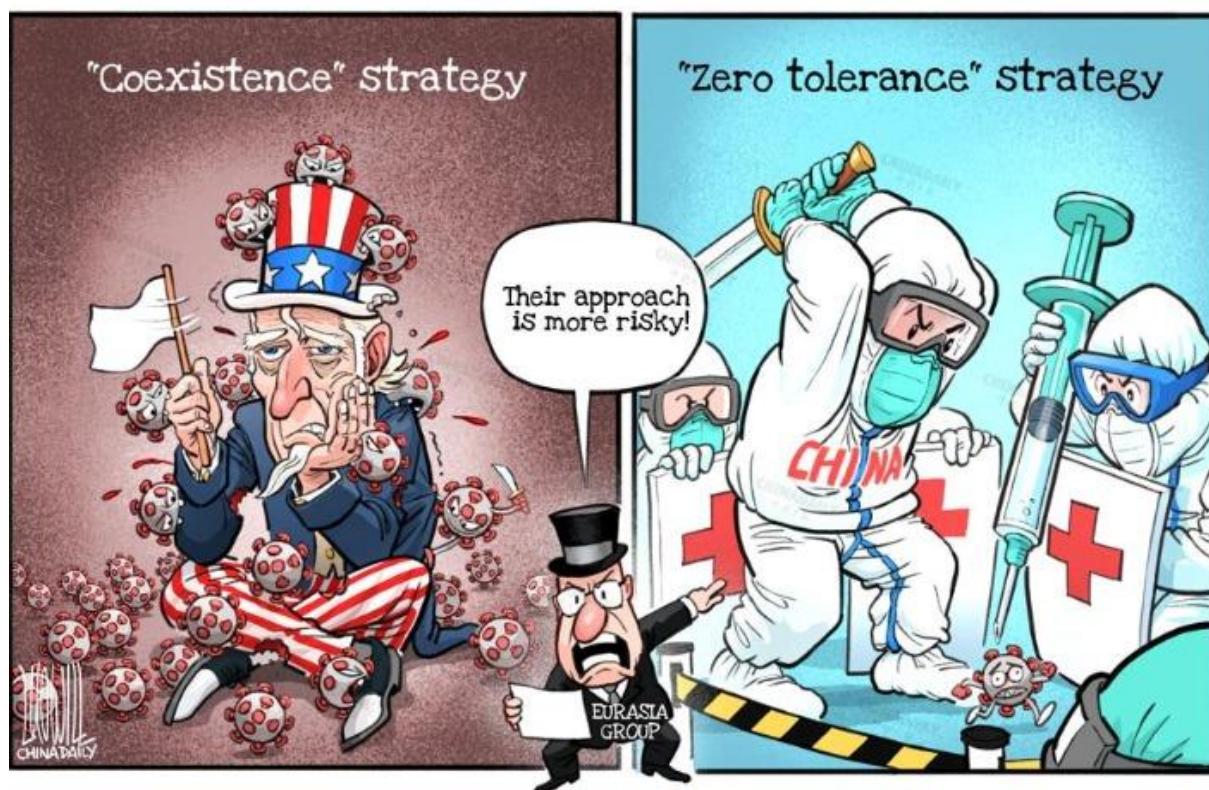
Obrázek 6 - Svoboda slova

9.2 Covid-19 a opičí neštovice

Druhým nejčteněji vyobrazovaným tématem je téma boje s onemocněním Covid-19 a celkový počet posterů s touto tematikou je za rok 2022 je 28. Epidemie koronaviru je tématem aktuální ve světě již od jejího prvního výskytu ve Wuhanu v prosinci roku 2019. Toto onemocnění je na posterech vyobrazována nejčastěji v lednu roku 2022, kdy se autoři snaží zhodnotit, jakých výsledků se dosáhlo v předešlém roce a jak boj s nemocí v současnosti pokračuje. Covid je na těchto posterech vždy vyobrazován jako symbol infekčního viru nebo symbol pro pandemii, tak jak ho dnes už všichni dobře známe, tedy jako zelená, fialová nebo černo-červená kulička s výrůstky. Čínští autoři zde kladou důraz zejména na vlastní nebojácnost, jednotu, správné prostředky, a především snahu nepolevovat a proti nemoci se stále chránit a bojovat s ní, zejména tedy očkováním nebo jinými ochrannými prostředky v kontrastu s americkou neschopností čelit pandemii, a že tzv. „promořování“ není v tomto případě vhodným způsobem, jak nemoc oslabit. Karikaturisté zde dále také poukazují na neúčinný lékařský systém USA, americké respirátory N95, které jsou zde znázorněny jako jediná ochrana proti onemocnění či na číslovku jednoho milionu, která značí počet obětí, které má koronavirus na svědomí. Spojené státy však naopak kladou na očkování poměrně velký důraz a dle statistik bylo v USA za dva roky od prvního podání první vakcín naočkováno více než 655 milionů dávek a celkem 80 % obyvatel dostalo alespoň jednu dávku, což zabránilo více než 18 milionům možných hospitalizací a 3 milionům dalších úmrtí. Fitzpatrick, Moghadas, Pandey a Galvani (2022) dále uvádí, že z výsledku statistik také vyplynulo, že očkování snížilo od roku 2020 do roku 2022 počet nakažených o necelých 120 milionů osob.

Na druhou stranu tato ostrá kritika a snaha poukázat na nedostatky západu při řešení této situace může sloužit k odvrácení pozornosti od sebe a nezvládnání vlastní situace. Bílý dům se na začátku roku 2022 vyjádřil k situaci koronaviru v Číně tak, že zkritizoval Pekingskou strategii a podpořil vznikající protesty v Pekingu, Šanghaji, Urumči a dalších městech proti uzavírání (lockdownu) občanů. Zatímco se Spojené státy vrátily k běžnému životu, téměř po třech letech od prvního výskytu nemoci ve Wuhanu jsou v Číně stále běžné přísné kontroly, které mají zabránit šíření viru. Situace dosáhla takřka absurdní úrovně a celá města, komunity a budovy byly na příkaz vlády uzavírány a lidem bylo zakázáno se volně pohybovat. Spousta čínských občanů například zažila doslova uvěznění v práci, jelikož jednomu ze spolupracovníků vyšel pozitivní test na Covid a celá budova musela být následně uzamčena. Vláda striktně hlídala také ulice pomocí dronů, jenž kontrolovaly pohyb osob. Z uzavřených měst se stala města duchů, která byla zaplavena strachem a hrůzou uzavřených obyvatel. Ačkoliv tyto postupy do jisté

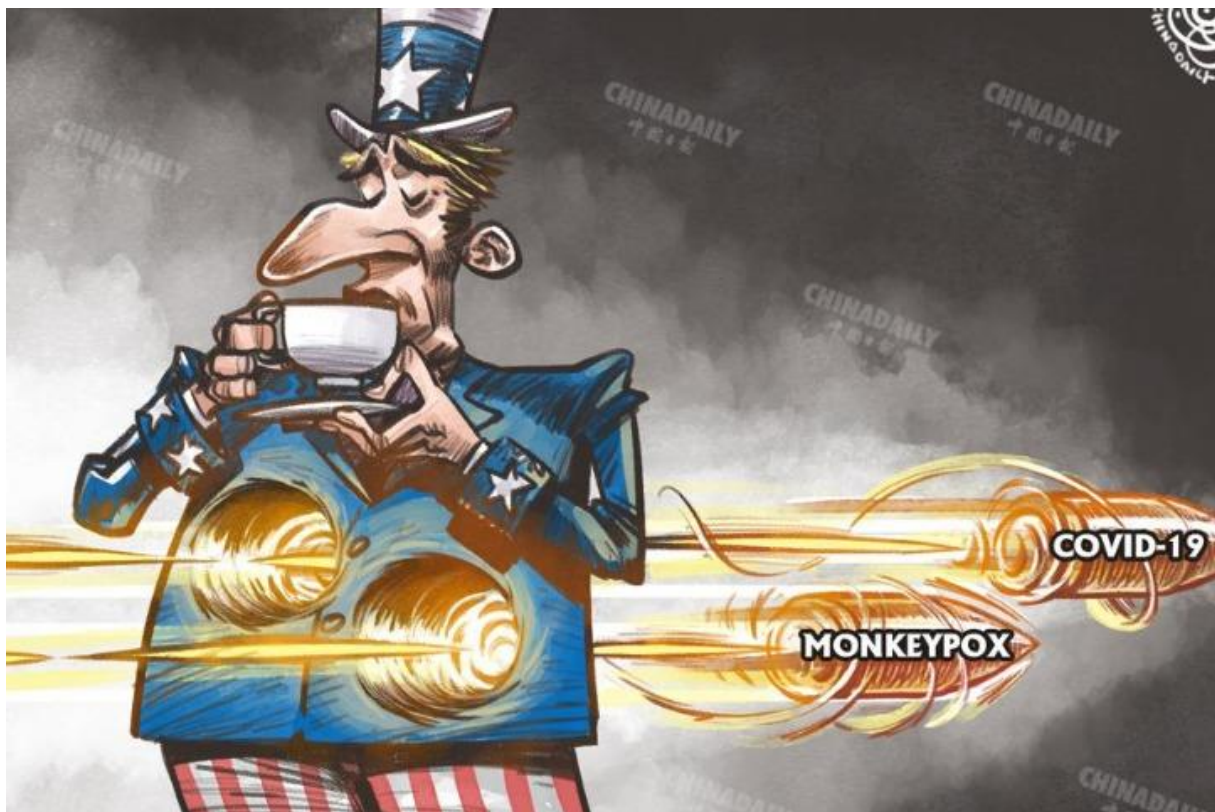
míry snížily počet případů nakažených, občané se začali bouřit proti tomuto omezování lidských práv a svobod, jež vyústily v četné protesty proti této situaci, kterou se na konci roku podařilo zmírnit. USA dále uvádí, že nesouhlasí s čínskou „zero tolerance“ strategií která nemá konce, jelikož dosáhnout nulového počtu případů Covidu je neudržitelné a než na omezování lidských svobod by se Čína měla zaměřit na zvýšení proočkovanosti starších obyvatel, která je v zde ve srovnání s ostatními zeměmi kriticky nízká (Kimball, 2022, Berinde, 2022).

Obrázek 7 - Covid-19

V druhé polovině roku, současně se začínajícím výskytem nového onemocnění – vir opičích neštovic, mpox nebo monkey pox, lze sledovat, jak se postery, které dříve poukazovaly na tematiku onemocnění Covid-19 nyní začínají přeorientoávat na nově vyskytnutou nemoc. Toto onemocnění zde však není zakreslováno jedním symbolem jako pro Covid, ale většinou představuje další „ránu“, která je Spojeným státům zasazena a se kterou se neumí vypořádat. Symboly jsou například kulka ze zbraně nebo pařáty příšery. Opičí neštovice jsou virus, který se původně po několika desítkách let objevil znovu v roce 2017 v Africe a projevuje se příznaky podobným chřipce se svědivou vyrážkou po těle. Ten se však rozšířil celosvětově a nakažené hlásily země jako je například Velká Británie, Portugalsko nebo Španělsko, přičemž nejvíce nakažených osob bylo z řad homosexuálů. První případ viru v USA se pak objevil v květnu právě roku 2022 v Massachusetts. Obava z šíření nemoci ve Spojených státech rostla a o dva

měsíce později již bylo v zemi zaznamenáno kolem 2000 případů. Hovoří se také o pomalé reakci zdravotnického systému, nepoučení se z pandemie koronaviru, selhání země či o novém endemickém viru, se kterým se budou muset stát do budoucna potýkat, jelikož stále neexistuje dostatek vakcín pro zastavení této nemoci (Constantino, 2022, Marek, 2022). Tato situace z počátků šíření nemoci nakonec naštěstí nedopadla tak žalostně, jak se v danou chvíli mohlo zdát a nemoc se nerozšířila do škol, jak se původně předpokládalo. Také počet případů klesl a ze 440 případů denně se číselka v říjnu snížila na necelých 60. Situaci razantně zlepšila zodpovědnost občanů, přijetí vakcín i fakt, že se nejedná o virus přenosný slinami. Míra infekce tudíž zůstala vysoká pouze u mužů, jenž často střídají sexuální partnery stejného pohlaví. Mluví se i o úplné eliminaci viru, přičemž je samozřejmě nutné brát v potaz také jeho možné mutace. Odborníci se však domnívají, že současná situace je na dobré cestě k snížení počtu nakažených na nulu (Doupleff a Huang, 2022).

Obrázek 8 - Covid-19 a opičí neštovice

9.3 Válka na Ukrajině

Válka na Ukrajině byla bezpochyby jedním z nejčastěji vyobrazovaných témat politických karikatur v roce 2022 a tato tematika byla na webu zveřejněna ve stejném počtu jako téma Covidu-19 a Opičích neštovic, tedy 28x. V tomto případě zde byly vyobrazovány opět

převážně Spojené státy, které se snaží vystupovat jako obránci míru, přičemž jsou ve skutečnosti podle čínských karikaturistů oni jeho hlavními narušiteli. Bílá holubice se v souvislosti s tímto tématem zde často vyskytuje a jak jsem uvedla v kapitole 4.2.2. Symbolika, je tento pták dnes především známý jako symbol míru. Holubice je zde však zpravidla vykreslována vystrašená nebo s polámanými křídly, která jí způsobily taktiky USA. Dalším symbolem, na který jsem odkazovala v kapitole 4.2.2. Symbolika, je symbol chobotnice. Ačkoliv její význam není tak zřejmý jako je tomu u holubice, chobotnice je pro svá chapadla známá jako symbol chamtivosti nebo pro její konotaci s mafií, která má ve všem prsty a snaží se ovládat situaci. Přesně to se čínští karikaturisté snažili do protiamerických posterů s touto tematikou zakomponovat a poukázat na americké ovládnutí světa i profit, který podle nich z této války Spojené státy mají.

Obrázek 9 - Válka na Ukrajině 1

Ruská invaze na Ukrajinu započala 24. února 2022 a jedná se o největší ozbrojený konflikt od Druhé světové války (1939-1945). První zprávy o přesunu ruských jednotek se začaly objevovat již na podzim předešlého roku a v únoru roku 2022 pak obklíčilo přibližně 190 000 ruských jednotek ukrajinské hranice. Ruský prezident Vladimir Putin však s těmito obviněními nesouhlasil a prohlásil všechna tato tvrzení dezinformacemi. 21. února byla následně uznána nezávislost Doněcké a Luhanské lidové republiky, avšak Ukrajinu označil jako součást Ruska. Následně byly vysláni ruští vojáci na území Donbasu, kde byly vojenské složky aktivní již od roku 2014 a 24. února brzo ráno začala rozsáhlá vojenská operace. Hlavní představitelé zemí celého světa tento útok ihned odsoudili a pohrozili Rusku uvalením sankcí (Britannica, 2023).

Obrázek 10 - Válka na Ukrajině 2

Čínská média se však v tomto případě nerozhodla ve svých karikaturách očernit Ruskou agresi, nýbrž Americkou přetvářku a snahu tento konflikt mírově vyřešit, což lze považovat za snahu o změnu současné geopolitické situace ve světě, ve kterém USA figurují jako hegemon. Karikaturisté zde často vyobrazují zejména posílání zbraní, kterými se Spojené státy snaží konflikt vyřešit jako „přilévání do kotle“ a představují zde tedy další hrozbu války, a především zisku z války než samotnou snahu konflikt ukončit. Půl roku po začátku konfliktu se uvádí, že Bidenova administrativa poskytla Ukrajině vojenskou pomoc v hodnotě přibližně 13 miliard dolarů a připravují odeslání dalších

3 miliard dolarů nejen ve zbraních, ale také ve vojenské technice a vybavení za účelem porážení ruské agrese na území (Williams, 2022). USA jsou však přesvědčeny, že jedině posíláním zbraní mohou zastavit neutuchající válku a hrůzné činy páchané na ukrajinském obyvatelstvu. Americká velvyslankyně Linda Thomas-Greenfield (2023) se k situaci vyjádřila: „...musíme všichni stát při Ukrajině. Všichni musíme stát za Chartou OSN. A my všichni se musíme postavit k odpovědnosti tváří v tvář bezohlednému porušování lidských práv.“ Samotná Čína se situaci vyjádřila znepokojením, že posílání zbraní je rizikem pro eskalaci nepřátelství a státy by měly zastavit posílání zbraní a střeliva. Dále varují, že zbraně se mohou dostat do rukou nesprávným lidem, například teroristům a představovat tak globální hrozbu. „*Strašné následky konfliktů v Afghánistánu, Iráku, Sýrii a Somálsku slouží jako lekce vystřízlivění*“ (Bing, 2023). Spojené státy však tvrdí, že ačkoliv je diplomatická podpora Ukrajiny důležitá, nepomůže jí to bránit se ve válce a bezpečnostní pomoc, kterou USA Ukrajině poskytují slouží výhradně za účelem ukrajinské sebeobraně a zastavení ruské agrese (Mills Jr., 2023).

Obrázek 11 - Válka na Ukrajině 3

9.4 Zimní olympijské hry v Pekingu

Čtvrtým nejčastěji vyobrazovaným tématem za rok 2022 bylo téma Zimních olympijských her, které se konaly od 4. do 22. února 2022 v Pekingu. Jejich brzké uskutečnění bylo pomocí posterů nastíněno už v lednu téhož roku. Největší počet z nich však byl publikovaný právě v měsíci únoru, tedy v době jejich konání. Tato tematika byla znázorněna celkem na 25 posterech. Většina z těchto posterů se však nezaměřovala na politické pozadí, nýbrž na veselé postavičky sportovců a maskotů ze světa Zimních olympijských her. Celkově je zde vidět snahu čínských autorů přenést pozitivní obraz her a je ukázkou tzv. soft power v pravém slova smyslu její definice, viz. kapitola 3. Výjimkou bylo pouze pár posterů s politickou tematikou, v tomto případě autoři poukazovali opět na americkou neschopnost čelit vlastním problémům a účelné pošpiňování místa konání této sportovní události. Také se pravděpodobně jednalo o reakci na bojkot Zimních olympijských her ze strany USA. Spojené státy a některé další země, jako například Kanada, Austrálie, Velká Británie, Indie, Litva, Kosovo, Belgie, Dánsko a Estonsko zveřejnily své obavy z her, nejen kvůli obavám z onemocnění Covid-19, ale také z důvodu cenzury, a především z otázek oblasti lidských práv. Tisková tajemnice Bílého domu Jen Psaki na oficiálních stránkách americké televize CNN v návaznosti na tuto problematiku uvedla: „*Bidenova administrativa nevyšle oficiální delegaci USA na zimní olympijské hry v Pekingu v roce 2022 jako prohlášení proti probíhající čínské genocidě a zločinům proti lidskosti v Xinjiangu*“. Ačkoliv se Americká vláda rozhodla na Olympijské hry nevyslat žádné vládní zástupce, američtí sportovci dostali povolení nadále soutěžit, a to se týká také Paralympijských her. Čína byla obviněna z porušování lidských práv v čínském západním regionu Xinjiang, především vůči ujgurskému obyvatelstvu i dalším etnickým a náboženským menšinám, jak již bylo zmíněno v kapitole 10.1.3. Nucené práce. Podle lidskoprávních organizací bylo v posledních letech uvězněno přes milion ujgurských obyvatel a statisíce z nich bylo odsouzeno k trestu odnětí svobody v tzv. „převýchovných táborech“. Spojené státy prohlásily, že obchod s Čínou nemůže pokračovat beze změny, jelikož je porušování práv nepřijatelné a nesmí zůstat bez postihu. K situaci se vyjádřila také britská televizní společnost BBC, kde britský poslanec Iain Duncan Smith uvádí: „*Čínská vláda se dopouští porušování lidských práv v Ujgurské oblasti a v Tibetu a téměř denně vysílá vojenské invaze do taiwanského vzdušného prostoru.*“ (BBC, 2022). Rozhodnutí ze strany Indie pro bojkot Zimních olympijských her se týká zejména pohraničních problémů mezi zeměmi. Také některé další evropské země se rozhodly do Pekingu vládní zástupce neposlat. Jako důvod však uvádí obavy z nákazy Covidem. Státem,

který se naopak zavázal proti bojkotu je Francie, jejíž prezident Emmanuel Macron prohlásil: *"Nemyslím si, že bychom měli tato témata politizovat, zvláště pokud jde o kroky, které jsou bezvýznamné a symbolické."* Čína obvinění z porušování lidských práv důsledně odmítá a upozorňuje své žalobce, aby se nevměšovali do jejích vnitřních záležitostí (Malloy a Sullivan, 2021, BBC, 2022).

Obrázek 12 - ZOH v Pekingu

9.5 Inlace

Téma inflace bylo v roce 2022 ve světě aktuálním tématem. Není divu, že se často vyskytovalo také na posterech s politickou tematikou. Celkem se zde za daný rok objevilo na 20 posterech, a to především v druhé polovině roku. Téměř všechny země se v roce 2022 musely potýkat s rostoucími cenami a autoři na webu China Daily se opět zaměřili na úlohu Ameriky v tomto tématu, tedy především snahu poukázat na to, že se zemi vymyká tato situace z rukou. Inflace je zde znázorňována jako kotva, která táhne americkou ekonomiku ke dnu, jako splašený býk, kterého nelze zkrotit nebo také jako symbol meteoritu, který dopadá na zemi atp. Na růst inflace měl vliv nejenom Covid-19, ale také válka na Ukrajině, jenž vyústila v západní sankce proti Rusku, což má za následek snížení dovozu ruské ropy západními zeměmi a náklady na udržení ekonomiky se zvýšily, protože zdroje paliva byly omezeny. Kvůli vyšším výrobním a dodacím nákladům mají rostoucí ceny energií inflační dopad na další zboží a služby, jako například zvyšující se cena potravin (Forbes, 2022). I na tuto situaci se karikaturisté snažili v posterech zaměřit a poukazují na to, že právě Spojené státy jsou viníkem vysokých cen paliv, také že doslova „ždímají“ topící se Evropskou unii. V červnu roku 2022 vystoupala míra inflace v USA

na rekordních 9 %, což je jedna z nejvyšších sazeb na světě. Nedávné studie Fed (Federálního rezervního systému Spojených států amerických) dospěly k závěru, že tzv. Bidenovy balíčky pomoci v době pandemie mohly přispět k rychlejšímu nárůstu inflace v USA, než je tomu jinde ve světě. Toto zvýšení cen však mělo být pouze přechodné a časem odeznět, avšak Fed, který má zásadní roli v boji s inflací, zareagoval na zvyšování cen nedostatečně rychle. Republikáni v tomto případě začali ukazovat na prezidenta Bidena prstem a považovat ho za viníka ze zvyšování cen. Ten však uvedl, že viníkem je válka, kvůli které byly zasaženy dodávky ropy i vývoz pšenice a jiných komodit, což zvýšilo ceny po celém světě. Dále přišel s několika bodovým plánem, jak účelně snižovat inflaci, jako například snížení nákladů na plyn a energii uvolněním množství ropy ze zásob země, snížení nákladů na zdravotní péči a léků na předpis, snížení cen potravin pomocí farmářům, snížení nákladů na bydlení výstavbou a investicemi do nových domů aj. (Sherman, 2022, The White House, 2022).

Důvodem, proč se autoři posterů tak často zaměřují na tematiku inflace, je především ten, že chtějí poukázat na míru inflace ve vlastní zemi, jenž vzrostla o pouhé 1,5 %. Čína je více méně soběstačnou co se týče potravin, ale kvůli růstu globálních cen energií si musí hlídat tzv. importovanou inflaci. „*Ekonomika USA se navíc silně spoléhá na dovoz spotřebních produktů, zatímco masivní průmyslová kapacita Číny znamená, že má více prostoru, jak se vypořádat s růstem cen globálních komodit.*“ Nižší míra inflace je však částečně způsobena také z důvodu poklesu domácí poptávky, kterou zapříčinila státní politika tzv. nulového výskytu Covidu (viz. kapitola 10.2.), která od jara roku 2022 sloužila k potlačení varianty Covidu, která však měla jiná úskalí (Tang, 2022).

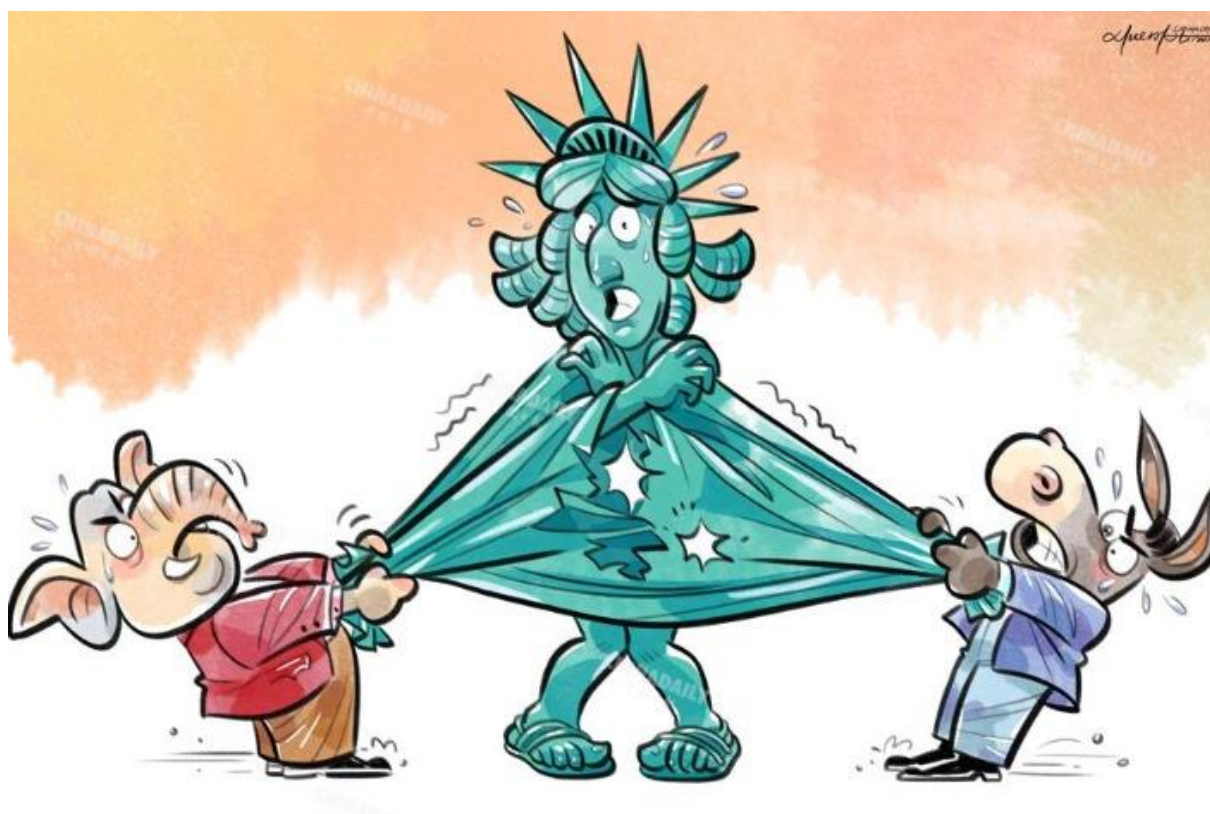

Obrázek 13 - Inflace

9.6 Republikáni vs. Demokraté

Na šestém místě v počtu posterů publikovaných za rok 2022 se umístilo téma, ve kterém se autoři zaměřovali na „boj“ dvou amerických politických stran – Republikánské a Demokratické strany. Také na to, jak tímto soupeřením rozvracejí Ameriku, která je v tomto případě zastoupena vyděšenou nebo zklamanou sochou Svobody, čímž se autoři opět snaží apelovat na emoce, viz kapitola 4.2.3 Propojení s publikem. Dohromady 17 posterů obsahovalo tuto tematiku. Politické strany zde byly vyobrazovány typicky pod symboly slona (Republikáni), který byl zpravidla oblečen v červené a osla (Demokraté), jenž zastupoval modrou barvu. Republikánská strana vznikla ve Spojených státech v roce 1854 a prvním prezidentem strany Republikánů byl zvolen Abraham Lincoln. Samotný symbol slona byl v této souvislosti poprvé použit karikaturistou Thomasem Nastem v roce 1874. Slon byl pravděpodobně vybrán na základě americké fráze „vidět slona“ (seeing the elephant), což během občanské války znamenalo „zažít boj“. Původ symbolu osla Demokratické strany lze datovat již v roce 1828 u příležitosti prezidentské kampaně Andrewa Jacksona, jehož odpůrci ho považovali za hlupáka. Tomu se však tato nálepka zalíbila a symbol osla účelně zahrnoval do svých politických plakátů. Následně se stal prvním demokratickým prezidentem Spojených států a symbol osla byl Thomasem Nastem dále popularizován pro Demokratickou stranu (Nix, 2020). Čínští karikaturisté se v tomto případě také zaměřovali na tyto dva symboly zvířat, při nastiňování politické situace v Americe v roce 2022. Všechny zmíněné postery měly pouze jeden motiv, a to soupeření stran v amerických volbách do Kongresu, které proběhly 8. listopadu daného roku. Lze vidět opět aktuální reakci čínských karikaturistů na tuto situaci, jelikož četnost těchto posterů na webu byla nejvyšší právě v 11. měsíci, tedy v době voleb. V tomto případě se však autoři nestaví ani na jednu stranu „konfliktu“, pouze vyobrazují dopady, které tato situace s sebou přináší. Jedním z hlavních témat voleb tzv. midterm elections, které probíhají každé dva roky byla situace s posíláním vojenské pomoci na Ukrajinu. Ačkoliv obě strany ruskou invazi odsoudili, Republikáni při vítězství hodlají vojenskou pomoc „seškrtnat“, jelikož se domnívají, že je nutné zaměřit se především na zájmy vlastní země, po vzoru bývalého prezidenta Donalda Trumpa, ikdyž to podle občanů země není závažný problém. Taktéž se nechtějí příliš zabývat zámořskými záležitostmi, ale inflací či vysokou kriminalitou v zemi (viz kapitola 10.1.2. Gun violence). Zástupci republikánské strany dále doufali, že budou těžit z frustrace občanů kvůli vysoké inflaci v zemi a cenám za potraviny a paliva. Voliči však v průzkumech uvedli, že jejich

rozhodnutí bylo ovlivněno také dalšími otázkami, jako například práva na potrat (viz kapitola 10.1.1. Zákon o potratech) či ochrana demokracie, které straně snížili počet voličů kvůli jejich přístupu k těmto záležitostem. Při jejich vítězství ve Sněmovně reprezentantů, které bylo odhadováno, by pak strana měla možnost blokace zásadních návrhů zákonů Bidenovy administrativy. Demokráté si však podle průzkumů měli udržet většinu Senátu, a tak se také stalo. Výsledky voleb dopadly podle předpokladů a Republikánská strana vyhrála těsně s 51 % a Kevin McCarthy se v lednu roku 2023 stal předsedou sněmovny (Echo24, 2022, Tama, 2022, Perlínová a Novák, 2022, Walsh, 2022).

Obrázek 14 - Republikáni vs. Demokráté

9.7 Otázky Taiwanu

Dalším čteným tématem jsou otázky ohledně Taiwanu, postery s taiwanskou situací se za rok 2022 objevily na webu celkem 17x. Taiwan je zde nejčastěji vykreslován prostřednictvím současné prezidentky Taiwanu – Cai Yingwen⁸ s typickým mikádem a brýlemi, jak se slepě

⁸ Cai Yingwen (1956) – taiwanská politička, předsedkyně Demokratické pokrokové strany (DPP), první a současná prezidentka Taiwanu od roku 2016 (Pletcher, 2023).

řídí americkými radami na úkor prospěchu vlastní země a jejich obyvatel. Téma Taiwanu je pro čínsko-americké vztahy jedno z nejcitlivějších, ale taktéž nejdůležitějších témat a v minulosti to byla také jedna z největších překážek k normalizaci jejich vztahu. Jelikož Čína striktně požaduje dodržování principu jedné Číny a považuje Taiwan za neoddělitelnou část čínského území, což tehdejší prezident Richard Nixon uznal v roce 1972 na návštěvě v Číně, vzniklo tzv. Šanghajské komuniké⁹. V podobném duchu se nesly také další dvě americko-čínské komuniké v následujících letech, které výrazně přispěly k normalizaci americko-čínských vztahů. (Mission of the People's Republic of China to the European Union, 2022) „V roce 2000 však USA jednostranně přijaly tzv. „Taiwan Relations Act¹⁰“ a předložily jej ve svém politickém prohlášení před třemi společnými čínsko-americkými komuniké. Jde o vážné porušení tří společných čínsko-amerických komuniké. Vážné porušení suverenity a územní celistvosti Číny a vážné porušení základní normy v mezinárodních vztazích o nevměšování se do vnitřních záležitostí jiných zemí.“ (Mission of the People's Republic of China to the European Union, 2022).

Spojené státy v současné době svůj vztah s Čínskou lidovou republikou považují za tzv. „strategickou konkurenci“. Jejich hlavním bodem je obrana vlastních zásad a zájmů, na kterých spolupracují se svými partnery a ke vztahu s ČLR budou přistupovat z pozice síly. „Budeme prosazovat své ekonomické zájmy, čelit agresivním a nátlakovým akcím Pekingu, udržíme klíčové vojenské výhody a životně důležitá bezpečnostní partnerství, znovu se pevně zapojíme do systému OSN a postavíme se Pekingu, když orgány ČLR porušují lidská práva a základní svobody.“ (U.S. Department of State, 2021). Vztahy s Taiwanem jsou podle oficiálního webu U.S Department of State, 2022 poněkud vřelejší: Taiwan je důležitým partnerem USA v Indo-Pacifiku díky svému postavení přední demokratické a technické velmoci. Bez ohledu na skutečnost, že Spojené státy a Taiwan nemají oficiální diplomatické styky, jejich neoficiální vztahy stojí na pevných základech. Základem jejich přátelství a hnací silou rostoucího zapojení USA s Taiwanem jsou sdílené hodnoty, úzké ekonomické a obchodní vazby a pevné mezilidské vztahy.

Ačkoliv v roce 2022 vyjádřily Spojené státy Taiwanu překvapivě silné náznaky své podpory a jejich tempo podpory se výrazně zrychlilo, Taiwan se přesto stále potýká s nejistotou ohledně

⁹ Šanghajské komuniké (27.2.1972) – dokument mezi ČLR (Mao Zedong) a USA (Richard Nixon), který měl přispět k normalizaci čínsko-amerických vztahů (Wilson Center, 2023).

¹⁰ Taiwan Relations Act (1979) – zákon o vztazích mezi USA a Taiwanem, pro pokračování obchodních a kulturních vztahů. Byl vytvořen za účelem podpory partnerství a přátelství bez navázání oficiálních diplomatických vztahů (Wilson Center, 2019).

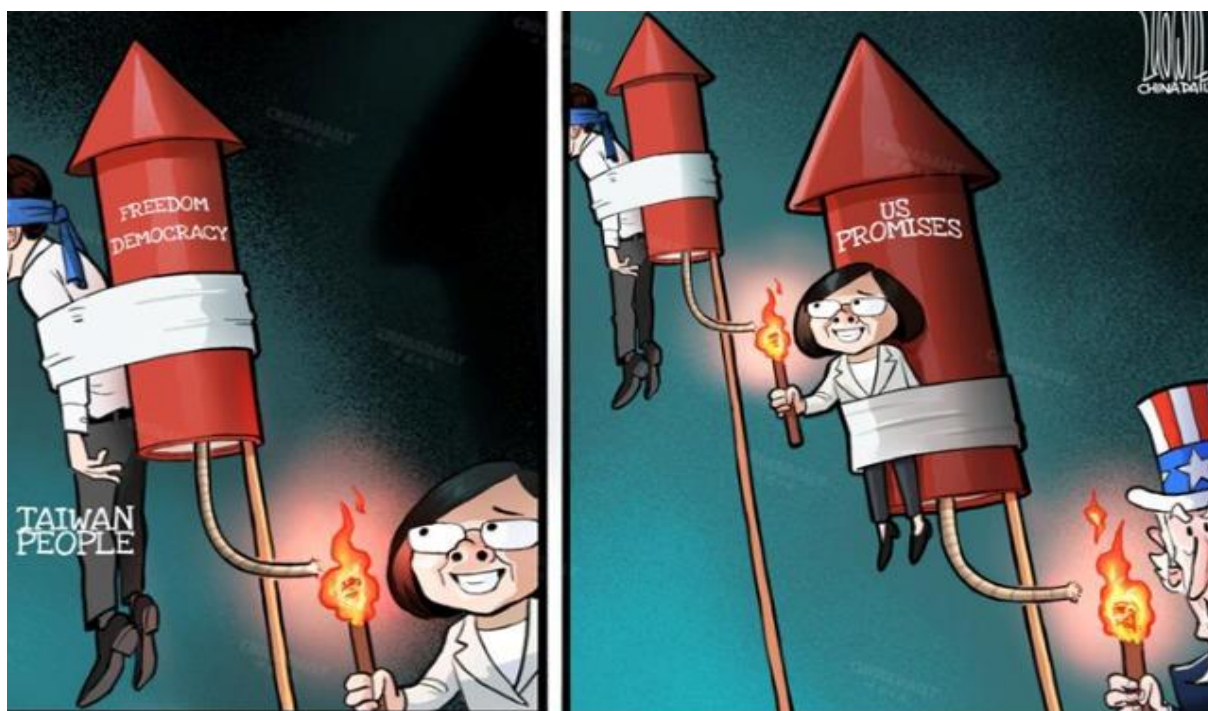
postoje USA při zajišťování jeho bezpečnosti, to vše v důsledku zhoršujících se vztahů s ČLR. Americký prezident Biden znovu zopakoval svá tvrzení z roku 2021: Pokud Čína zahájí nevyprovokovaný útok, Spojené státy se zavazují k obraně Taiwanu, a to i prostřednictvím přímé vojenské intervence. Také prohlásil, že otázky o nezávislosti Taiwanu jsou čistě jejich rozhodnutím. Tato formulace nebyla v rozporu se zavedenou americkou politikou, ani nepředstavovala vyvrácení politiky „jedné Číny“ a prohlášení tak byla slučitelná také s postojem zákona o taiwanských vztazích, že o budoucnosti Taiwanu musí být rozhodnuto mírovými prostředky. V létě roku 2022 proběhla také významná návštěva americké demokratické političky Nancy Pelosi na Taiwan, při které se setkala s prezidentkou Cai Yingwen a ocenila pozitivní bilaterální vztahy a vyjádřila se ke kritice stavu lidských práv v čínské oblasti Xinjiang a zahraniční politiky Číny. Tuto návštěvu zaznamenali také čínští karikaturisté a od srpna, tedy měsíce, kdy tato diplomatická návštěva proběhla, bylo publikováno větší množství posterů na toto téma i se samotnou postavou Nancy Pelosi se světlým mikádem. Čína na tuto situaci následně zareagovala vojenskými manévry ve vzdušném prostoru a vodách kolem ostrova. Ačkoliv konflikt na Ukrajině v některých ohledech posílil náznaky americké podpory v otázkách bezpečnosti Taiwanu, na druhou stranu by možnost dodat zbraně na Taiwan v případě čínského útoku byla z pohledu Washingtonu zpochybnitelná, a to především z důvodu pokračující dodávky zbraní na Ukrajinu. Také důvěra taiwanských občanů v americkou ochranu po ruské invazi poměrně klesá, přesto odhodlání obyvatel bránit Taiwan naopak prudce vzrostlo. Vyhledky pro rok 2023 nejsou o moc přívětivější a vztahy mezi USA a Taiwanem mohou pokračovat v nejistotě, kterou může zkomplikovat americká politická situace. Vítězství republikánů ve Sněmovně reprezentantů by mimo jiné pravděpodobně znamenalo kritiku Bidenovy zahraniční politiky, což by mohlo omezit americkou politiku v otázkách vztahů přes taiwanskou úžinu. Je však nepravděpodobné, že by skepticismus Republikánské strany v otázkách pomoci Ukrajině ovlivnil i politiku Taiwanu. Vzhledem k americkým prezidentským volbám na konci roku 2024 existuje velká šance, že čínská politika bude jedním z témat kampaně a vztahy mezi USA a Čínou se mohou v roce 2023 zhoršit kvůli stranické konkurenci o „tvrdý“ postoj k Číně.

Rizikem může být také dynamika politické kampaně na Taiwanu. DPP¹¹ by mohla být ve stranickém boji nakloněna k vyobrazení KMT¹² jako připraveného prodat taiwanské zájmy

¹¹ DPP – Demokratická pokroková strana (1986) – politická strana na Taiwanu. Předsedkyně strany – současná prezidentka Cai Yingwen (Britannica, 2023).

¹² KMT – Kuomintang neboli Čínská nacionalistická strana (1919). Původně strana vládnoucí na čínské pevnině (1928-1949). Současně společně s DPP jedna ze dvou hlavních politických stran na Taiwanu (Britannica, 2023).

prostřednictvím ústupkového kompromisu s Pekingem. Na druhé straně KMT by mohl stejně tak zobrazovat DPP jako neschopné spolupráce s Pekingem, a tudíž potenciálně schopné směřovat Taiwan do nepříznivého střetu s Čínou (DeLisle, 2023). „*Takové kroky by mohly zhoršit ostražitost Washingtonu, že nové vedení na Taiwanu v důsledku jeho vlastních rozhodnutí nebo reakcí Pekingu může přinést hlubší krize ve vztazích napříč úžinou a následně větší výzvy pro americkou politiku a stresující vztahy mezi USA a Tawianem.*“ (DeLisle, 2023).

Obrázek 15 - Otázky Taiwanu 1

Obrázek 16 - Otázky Taiwanu 2

9.8 Sankce

Osmým nejčastěji vyobrazovaným tématem jsou sankce, tedy konkrétně autoři se na 10 posterech s politickými karikaturami zaměřují na důsledky sankcí uvalených na Rusko Spojenými státy, které mají neblahý dopad na Evropskou Unii. Ve většině případů jsou sankce vykreslovány pomocí ostrého nástroje či zbraně – nejčastěji pomocí zubatého kyje, který představuje jakousi hrozbu, a kterým strýček Sam, tedy USA máchají a ohrožují jím EU a celý svět. Sankce jsou primárně trestem pro Ruskou federaci, které jsou uvaleny za účelem postihnout danou zemi a donutit ji, aby přestala jednat agresivně, v tomto případě, aby okamžitě ukončila válku na Ukrajině, jenž byla podrobněji popsána v kapitole 10.3. Válka na Ukrajině. Od února roku 2022 se USA a další spojenci rozhodli ke spolupráci a omezili přístup Ruska k moderním technologiím. To vedlo k snížení výrobní kapacity ruského zbrojního průmyslu a společně s kontrolami vývozu vyústily v trvalý dopad na ruskou obrannou průmyslovou základnu. Tyto kroky přinutily Rusko obrátit se na méně vyspělé země, jako například na Írán a Severní Koreu s nedostatkem vybavení. Dále se země potýká také s nedostatkem součástek a polovodičů ze zahraničí pro výrobu letadel a další techniky. Mimo jiné vláda USA od února roku 2022 zamezila vývoz všech položek vyráběných za pomoci technologií Spojených států do Ruska a Běloruska, zejména za účelem narušení jejich vojenských schopností. Společně s Velkou Británií pak také přistoupily k omezení dovozu ropy z Ruska a mnohé další (U.S. Department of State, 2022). Čeští experti se však shodují, že tento zákaz by měl pro Českou republiku i Evropskou Unii neblahé následky, jelikož EU i Česká republika jsou na dovozu ruské ropy závislí mnohem víc, než tomu je u Spojených států či Velké Británie, a to celkem 23%. U plynu je situace ještě vážnější, v tom případě je závislost ČR na ruském plynu téměř 100 %. Omezení spotřeby by mělo významný dopad na výrobu stavebních materiálů, potravinářství a na chemický i hutnický průmysl. Ačkoliv je prioritou české vlády snižování energetické závislosti na Rusku, úplná náhrada ruské ropy v následujících letech možná není. Pokud by však na druhou stranu EU vzor USA a Velké Británie následovala, Rusko by nemožnost vyvážet ropu významně ochromilo a nebylo by schopno své dodávky v brzké době přeměrovat, což by způsobilo výrazné snížení příjmů z mezinárodního obchodu (Vojáček, 2022).

Čína od začátku války na Ukrajině prosazuje neutrální postoj vůči Rusku a jakožto její největší obchodní partner odmítá uvalení jakýkoliv sankcí na zemi. Ačkoliv čínský dovoz z Ruska zaznamenal na začátku války, tedy v únoru roku 2022 dočasný pokles, za nedlouho se opět ustálil. Levná ropa a plyn hrály významnou roli při přilákání dalších nákupů z Číny. Ta

v současnosti předstihla Německo, které patřilo na první místo v množství odběru energie z Ruska. Objem dovozu ropy se však postupně zpomalil a důvodem může být nízká poptávka ze strany Číny, díky její zpomalující se ekonomice i různým omezením výroby či dodávek, jež byly postiženy sankcemi. V čínsko-ruských vztazích pokládá Čína přežití Ruska za klíčové pro čínské národní zájmy, a to v souvislosti se stále napjatějšími vztahy s USA. Proto Čína dodržuje politiky, které pomáhají Rusku sankce ustát. Ty mají v dlouhodobém měřítku zvětšovat čínskou propast mezi ní a Západem i podporovat její soběstačnost na trhu v oblasti globálních technologií i finanční infrastruktury, kterou řídí Spojené státy. Za sektor, ve kterém je Čína nejopatrnější z obav vůči sekundárním sankcím jsou právě technologie, zejména kvůli obav z omezení vývozu polovodičů a čipů do Číny, a to z důvodů její závislosti na dodávkách ze Západu. Co se týče energetického sektoru, zde se situace odvíjí od ekonomických i geopolitických zájmů. Nicméně sekundární sankce vůči Číně za nákup energie z Ruska nejsou hrozbou, jelikož mnoho západních zemí v této situaci postupuje podobně (Chimits a Hmaid, 2022, Lee, 2022)

Obrázek 17 - Sankce

9.9 Globální problémy

Také otázky o globálních problémech týkajících se životního prostředí se během roku 2022 na webu China Daily několikrát objevily. Ačkoliv toto téma není tématem politickým, jako tomu je u většiny posterů a nezabývá se v tomto případě Amerikou, autoři se na celkem 10 posterech snažili upozornit i na tuto oblast a problémy s ní spojené. V tomto případě je zde nejčastěji vyobrazován symbol planety Země, která se musí potýkat s různými problémy, kterými jí lidstvo škodí. Jedná se například o globální oteplování, hromadění odpadů, znečišťování ovzduší i oceánů, nedostatek pitné vody či vymírání některých druhů zvířat. V tomto případě není ukazováno prstem na konkrétního viníka těchto problémů, nýbrž apel na změnu aktuální situace, která je umocněna vystrašenými postavami Země či zvířat, které tak umocňují závažnost celé situace a podněcují diváky jednat (viz. kapitola 4.2.3. Propojení s publikem).

Tempo, jakým se klimatické problémy zintenzivňují, je bezprecedentní. Změnu klimatu zhoršuje řada důvodů, včetně odlesňování, sucha, znečištění ovzduší, znečištění plasty, a její dopady pocítuje celý svět. Čína nepochybně není imunní vůči následkům globálního oteplování a čelí rostoucí četnosti přírodních katastrof, které způsobují devastaci Země, značné lidské utrpení a ztrátu biologické rozmanitosti. Ekonomický gigant je v současné době celosvětově čtvrtý mezi zeměmi, které zažívají nejvíce přírodních katastrof od roku 2021. Mimořádně rychlý průmyslový boom Číny v posledních desetiletích také přispěl k některým z rekordů v oblasti znečištění vody a ovzduší. Rychlý hospodářský růst země od roku 1979, který vedl k prudkému nárůstu průmyslové výroby na uhlí a poptávce po elektřině, stejně jako k exponenciálnímu nárůstu počtu soukromých vozidel jsou primárními viníky dlouhodobě špatné kvality ovzduší v Číně. Nyní se však situace postupně začíná zlepšovat a prezident Xi Jinping uvádí, že zlepšování kvality ovzduší je jeho primárním cílem. Strategie je zaměřena zejména na snižování emisí uhlíku za pomoci využití energie z alternativních zdrojů energie – větrné energie či slunečního záření. Kontaminace vody je dalším velkým problémem pro životní prostředí Číny. Až 90 % podzemních vod v zemi je znečištěno skládkami toxického průmyslového a lidského odpadu, i zemědělskými hnojivy. Z toho vyplývá, že přibližně 70 % řek a jezer je nevhodných pro lidské využití a téměř polovina obyvatel nemá přístup k pitné vodě. I v této oblasti však v posledních letech došlo ke značnému zlepšení a od roku 2016 se intenzivně pracuje na vylepšení městských kanalizačních zařízení, urychlení čištění odpadních vod i využívání méně chemických hnojiv. Cíle nastavené do roku 2020 se navíc zemi podařily překročit a bylo vystavěno téměř 40 000 nových čističek odpadních vod. V následujících letech je také v plánu rekonstrukce a výstavba 80 000 km kanalizačních sítí. V neposlední řadě se

autoři posterů zaměřují také na zmíněné vymírání určitých druhů zvířat. Ztráta biologické rozmanitosti je v zemi ohrožena v důsledku degradace přírody i znečištění, které pramení z lidských činností. Přes tisíc druhů zvířat v Číně je nyní považováno za kriticky ohrožené a jedním z hlavních důvodů je právě kontaminovaná voda v řekách a oceánech. Mezi ohrožené druhy patří například Opice zlatonosá, Tygr jihočínský, Asijský slon, Nosorožec sumaterský, Aligátor čínský a mnohé další ohrožené druhy zvířat. Pro ty se však země v současnosti snaží vytvořit útočiště s vhodnými podmínkami vytvářením národních rezervací pro jejich ochranu. (Igini, 2022, 2023).

Obrázek 18 - Globální problémy

Závěr

Cílem diplomové práce bylo zjistit, jakým způsobem čínská propaganda pracuje s čínskými karikaturami a analyzovat veškeré politické karikatury publikované za rok 2022 na čínských anglicky-psaných webových stránkách China Daily. Práce byla rozčleněna na dvě části – teoretickou a praktickou část. V teoretické části byly nejdříve nastíněny pojmy týkající se studií diskurzu. Další kapitoly byly zaměřeny na téma soft power a propagandy a jejich důležitost a funkci v Číně. V následujících kapitolách byl poté vysvětlen obecný význam posteru, karikatury a target audience, jejichž funkce byla mimo jiné objasněna také v souvislosti právě s propagandou. Poslední kapitola teoretické části práce se poté stručně věnovala také termínům konotace a denotace, které jsou v tomto kontextu klíčovými pojmy.

V praktické části práce byl nejprve nastíněn výzkumný postup, výzkumné otázky a metody analýzy. Devět nejčastěji vyobrazovaných témat z celkového počtu 235 posterů, které byly publikovány čínskými karikaturisty na webu China Daily, bylo následně převedeno do grafu četnosti a postupně analyzováno v souvislostech s aktuálním světovým děním a kontextem.

Následně odpovím na dříve položené výzkumné otázky.

Q1: Jaká témata jsou na posterech nejčastěji vyobrazena?

Jak již bylo výše zmíněno, na politických posterech publikovaných v roce 2022 na stránkách China Daily se nejčastěji opakovalo devět témat, která odrážela aktuální události ve světě. Početně nejvíc zastoupené téma bylo z oblasti lidských práv, konkrétně jakými způsoby byla lidská práva porušována a jaké jsou jejich důsledky. Toto téma bylo následně ještě rozděleno do několika pod-kategorií. Čínští karikaturisté zde poukazují na problémy v této oblasti ve Spojených státech – na zákon o potratech, gun violence, rasismus, svobodu slova atp. Tímto se snaží reagovat na obvinění, která USA proti Číně vznesla v souvislosti s nucenými pracemi a utlačováním lidských práv a svobod ujgurských obyvatel v oblasti Xinjiang v Číně. Druhé nejčastěji vyobrazované téma za rok 2022 byl postupující boj s onemocněním Covid-19 a také nově vyskytující se onemocnění opičích neštovic. Autoři zde přibližují rozdíly mezi Čínou a USA v přístupu k nemoci i snahu hájit své postupy. Třetí téma, které se vyskytovalo na webu za rok 2022 nejvíce je nepochybně téma válečného konfliktu na Ukrajině, který vznikl právě v daném roce. Zde se karikaturisté zaměřují na důvody angažovanosti Spojených států v tomto konfliktu nežli na ruského agresora. Čtvrté téma, zimní olympijské hry v Pekingu, které se konaly v únoru roku 2022, bylo na webu publikováno především za účelem ukázat pozitivní aspekty her a celkově divákům hry vykreslit v kladném světle. Nicméně lze také pozorovat

i reakci na americký bojkot her. Následující téma, které je úzce spjaté s nemocí Covidu-19 a válkou na Ukrajině bylo téma inflace. Jelikož v roce 2022 inflace prudce vzrostla, autoři karikatur na tento stav reagují opět prostřednictvím situace v Americe, kterou vykreslují jako nezvladatelnou. Šesté téma, které bylo nejčastěji publikováno se tentokrát zaměřuje na politickou situaci v Americe, přesněji na „boj“ dvou hlavních amerických politických stran – strany Republikánské a Demokratické a jeho negativní dopad v zemi. Důvodem reakce autorů na toto téma jsou americké volby do Kongresu, které proběhly na konci roku 2022. Následující téma je pro Čínu tématem poměrně citlivým, jelikož se jedná o otázky Taiwanu, který si Čína nárokuje jako část svého území a nepřeje si, aby se jakýkoliv stát do těchto záležitostí vměšoval. Publikované postery s touto tematikou jsou však reakcí na aktuální kroky, které USA podnikly v této záležitosti, jedná se zejména o návštěvu Taiwanu americkou diplomatickou političkou Nancy Pelosi. Předposlední téma má opět souvislost s výše zmíněnou válkou na Ukrajině, tedy na sankce uvalené na Ruskou federaci. Ačkoliv toto téma nebylo příliš početně zastoupeno, i v tomto případě vyjadřují autoři se situací nesouhlas a poukazují na dopady amerických sankcí na svět, především na Evropskou unii. Poslední, tedy deváté nejčastěji vyobrazované téma se zaměřuje na životní prostředí. V tomto případě Čína přibližuje aktuální světové problémy – jako je globální oteplování, znečištění ovzduší, snižování biodiverzity a mnohé další. Zde však karikaturisté nepoukazují na konkrétního viníka, ale snaží se apelovat na diváky přiblížením závažnosti této situace.

Q2: Jaký je jejich hlavní odkaz?

Důvodem publikace právě těchto výše zmíněných devíti témat, bylo především reagovat na americká nařčení, která byla proti Číně v tomto roce vznesena. Tuto reakci lze pozorovat hned u tématu lidských práv, které bylo také početně nejvíce zastoupeno. Ačkoliv by se dalo očekávat, že Čína toto téma pravděpodobně nebude chtít otevírat z důvodů jeho současné citlivosti, země se naopak rozhodla zareagovat a předložit tak svůj úhel pohledu na situaci. Spojené státy veřejně vyjádřily ostrý nesouhlas s aktuální situací v čínském Xinjiangu a hovoří zde o zadržení milionu ujgurských obyvatel, kteří byli v důsledku svého náboženského původu převezeni do tzv. převýchovných táborů, kde museli vykonávat nucené práce, omezovat své náboženské aktivity nebo podstoupit sterilizaci. USA i mnohé další země tyto zločiny proti lidskosti odsoudily, což mělo vliv také na jejich bojkot ZOH v Pekingu. Čína však tato tvrzení nadále odmítá a čínští karikaturisté svá rozhořčení promítají právě do posterů s politickou tematikou. Zde totiž naopak poukazují na americké problémy s omezováním práv a svobod, jako jsou

například nucené práce vězňů, genocida původních amerických obyvatel v minulosti či americké vojenské aktivity v zemích Blízkého východu. Dále čínští autoři reagují na to, jak Američané nesouhlasí se způsobem, jakým Číňané řeší nově vyskytnutou variantu nemoci Covidu-19 omikron. Ti k mutaci přistupovali tzv. politikou nulového výskytu Covidu a byli západními zeměmi odsouzeni za porušování lidských práv, právě z důvodů omezování svobody obyvatel, například uzamykáním celých budov či měst. Na to autoři posterů reagují americkou neschopností nové variantě nemoci čelit a odsuzují jejich laxní přístup. Také v dalších z devíti témat je patrné, že Čína záměrně poukazuje na slabiny USA, a naopak se v kontrastu snaží samu sebe ukázat v lepším světle.

Q3: Jak se postery od začátku roku do konce roku 2022 změnily? Je na stejné téma s odstupem času pohlíženo odlišně?

Na posterech je patrné, že autoři aktuálně reagují na světové dění, jelikož většina z témat karikatur jsou na webových stránkách publikována právě v období nebo v měsíci, ve kterém se daná událost opravdu dělá. To můžeme sledovat zejména u téma války na Ukrajině, která začala na konci února roku 2022. Od začátku března až do konce roku se poté čínští autoři tímto tématem zabývají a nabalují na něj také následující často vyobrazovaná témata – inflace a sankce. Další významná událost, která se odehrála v únoru téže roku jsou zimní olympijské hry v Pekingu. Zde se v průběhu celého měsíce autoři snaží pomocí posterů předat pozitivní obraz her, a to především z toho důvodu, že se staly ve světě poměrně ožehavým tématem v souvislostech s porušováním lidských práv v Číně, což vyústilo až v bojkot her některých zemí. Následující téma, na které čínští autoři reagovali v aktuálním čase byla nemoc opičích neštovic. Od května roku 2022, tedy od měsíce, kdy byl zaznamenán první případ nemoci v USA, se postery s touto tematikou začaly objevovat na webu. Dále bych zmínila ještě téma „boje“ Republikánské a Demokratické strany v podzimních volbách v USA, které čínští karikaturisté publikovali nejčastěji v listopadu roku 2022 nebo návštěvu političky Nancy Pelosi na Taiwanu, jenž se odehrála v srpnu téže roku. Tedy i na tyto události bylo autory okamžitě zareagováno.

Ačkoliv téměř každé z témat figurovalo v určitém měsíci, celkově se nedá říci, že by mezi postery publikovanými od začátku do konce roku byla vidět výrazná změna, jelikož se většina z nich stále zabývala kritikou Spojených států. Z toho důvodu nelze říci, že by na stejná témata bylo později v roce pohlíženo rozdílně. Z výzkumu je patrné, že si Čína stále stojí za svým názorem, zastává svůj postoj a má jasnou představu o tom, kdo je hlavním viníkem těchto světových problémů.

Q4: Bylo na USA pohlíženo také pozitivně?

V návaznosti na Q3 je více než zřejmé, že odpověď na tuto otázku bude záporná. Ačkoliv China Daily nazývá své webové stránky „oknem do Číny“ a zdrojem věcných informací především o čínské politice, ekonomice a společnosti, logicky se stále nachází pod dohledem státu a podléhá státní cenzuře. Proto je zřejmé, že zde budou informace předávány z čínského úhlu pohledu a Čína se bude snažit sama sebe ukázat v co nejlepším světle. Toho se snaží dosáhnout zejména poukazováním na chyby USA, jejich neschopnost při řešení problémů i možné důsledky jejich postupů. Jelikož lze také Spojené státy a Čínu považovat za rivaly s rostoucí nevraživostí, s ohledem na současnou světovou geopolitickou situaci, ve které Spojené státy vystupují dominantně, se Čína touto soft power snaží USA ze svého pomyslného trůnu sesadit. Proto se na webu China Daily za rok 2022 neobjevil ani jeden politický poster, který by vykresloval USA pozitivním způsobem nebo by uznal, že některá řešení Spojených států mohou být také efektivní. Tímto způsobem se tedy Čína snaží odvrátit pozornost od sebe a zvolenými argumenty odpovídat na obvinění, která proti nim byla vyřčena.

Výsledky výzkumu byly objasněny a na výzkumné otázky bylo odpovězeno. Z výzkumu je zřejmé, že čínská propaganda účelně pracuje s čínskými karikaturami a prostřednictvím webu China Daily předává informace z pohledu, z jakého si přeje, aby na světové události bylo pohlíženo. Toho se snaží dosáhnout také apelem na emoce, viz kapitola 4.2.3 Propojení s publikem. Autoři se v divákovi snaží vyvolat určité emoce, a tím umocnit celou atmosféru posteru. Závažnosti situace pak dodávají především ty postery, které se zaměřují na negativní emoce – strach, zlobu nebo násilí při jednání Spojených států, což naopak čínským občanům dodává pocit úspěchu tím, že při porovnání těchto dvou zemí jsou oni ti, kteří se k situaci staví logicky a jejich postupy jsou ty správné.

Resumé

The aim of the thesis was to comprehend how Chinese propaganda deals with Chinese cartoons and to analyze all political cartoons published in the year of 2022 on the China Daily website. The thesis was divided into two parts – theoretical and practical. The concepts related to discourse studies were first outlined in the theoretical part. The next chapters were focused on soft power and propaganda and their importance and function in China. In the following chapters, the general meaning of the poster, caricature and target audience was explained and clarified in connection with propaganda. The last chapter of the theoretical part of the thesis briefly explained the terms of connotation and denotation, which are the key concepts in this context.

In the practical part of the thesis the research procedure, research questions and methods of analysis were first outlined. The nine most frequently depicted topics from the total number of 235 posters that were published on the China Daily website were converted into a frequency graph and subsequently analyzed in relation to current world events and context. The issues of human rights, the war in Ukraine, the ongoing fight against the Covid-19, inflation, the Taiwan issues and many others. All of these posters had anti-American undertone and were a response to the accusations that China is currently facing. In this way, the authors of the posters defend their procedures in solving these problems, and on the contrary, they point out the mistakes of the USA, their incompetence in solving the problems and the possible consequences of their procedures. Since the United States and China can also be considered rivals with increasing animosity, considering the current world geopolitical situation in which the United States is dominant, China is trying to dethrone the USA with its soft power.

Bibliografie

ABDEEN, Azza Abdel Fattah. Semiotic Analysis of some Election Posters: A Systemic Semiotic Analysis of some Election Posters. *Occasional Papers* [online]. 2015, (59), 199-224 [cit. 2023-04-04]. Dostupné z: doi:10.21608/OPDE.2015.106608

ALBERT, Melissa. *Xi Jinping* [online]. 2022 [cit. 2023-04-03]. Dostupné z: <https://www.britannica.com/biography/Xi-Jinping>

AMAGLOBELI, Givi. Types of Political Discourses and Their Classification. *Journal of Education in Black Sea Region* [online]. 2018, 3(1), 18-24 [cit. 2023-04-04]. Dostupné z: doi:10.31578/jebs.v3i1.117

AMES, Winslow. Caricature and Cartoon. *Britannica* [online]. 2021 [cit. 2023-04-03]. Dostupné z: <https://www.britannica.com/art/caricature-and-cartoon>

AZHAR, Amina, Muntazar MEHDI, Muhammad Zubair IQBAL, Khurram SHAHZAD, Yasir ARAFAT a Muhammad Gulfraz ABBASI. CONSTRUCTING POLITICAL OPINIONS: A SOCIO-SEMIOTIC ANALYSIS OF POLITICAL CARTOONS IN PAKISTANI PRINT MEDIA. *Palarch's Journal Of Archaeology Of Egypt/Egyptology* [online]. 2021, 18(8) [cit. 2023-04-04]. ISSN 1567-214x.

BADARNEH, Muhammad A. a Fathi MIGDADI. A semiotic analysis of political cartoons in Jordan in light of the Arab Spring. *Humor* [online]. 18.1.2016, (30) [cit. 2023-04-04]. Dostupné z: doi:10.1515/humor-2016-0033

BAKER, Paul a Sibonile ELLECE. *Key Terms in Discourse Analysis* [online]. Continuum International Publishing Group, 2011 [cit. 2023-04-03]. ISBN 978-1-8470-6320-5.

BARTOŠOVÁ, Jana. Amerika se po 30 letech chystá na omezení držení zbraní. Důvodem jsou masové střelby. *Ekonomický Deník* [online]. 22.6.2022 [cit. 2023-04-01]. Dostupné z: <https://ekonomickydenik.cz/amerika-se-po-30-letech-chysta-na-omezeni-drzeni-zbrani-duvodem-jsou-masove-strelby/>

BARTHES, Roland. *Image-Music-Text*. Hill and Wang, 1978. ISBN 0374521360.

BBC: Beijing Winter Olympics boycott: Why are the Games so controversial? [online]. 4.2.2022 [cit. 2023-04-01]. Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/explainers-59644043>

BBC: Who are the Uyghurs and why is China being accused of genocide? [online]. 24.5.2022 [cit. 2023-04-01]. Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/world-asia-china-22278037>

BERINDE, Luigi. China's Zero-COVID Policy. *UAB Institute for Human Rights Blog* [online]. 2.12.2022 [cit. 2023-04-08]. Dostupné z: <https://sites.uab.edu/humanrights/2022/12/02/chinas-zero-covid-policy/>

BING, Dai. Military Equipment Transfer in Support of Ukraine Must Not Hinder Aspiration for Peace, Disarmament Affairs Chief Tells Security Council. *Relief Web* [online]. 8.2.2023 [cit. 2023-04-01]. Dostupné z: <https://reliefweb.int/report/ukraine/military-equipment-transfer-support-ukraine-must-not-hinder-aspiration-peace-disarmament-affairs-chief-tells-security-council>

Britannica: Arab Spring [online]. 2023 [cit. 2023-04-03]. Dostupné z: <https://www.britannica.com/event/Arab-Spring>

Britannica: Democratic Progressive Party [online]. 12.3.2023 [cit. 2023-04-14]. Dostupné z: <https://www.britannica.com/topic/Democratic-Progressive-Party-political-party-Taiwan>

Britannica: Hu Jintao [online]. 2022 [cit. 2023-04-03]. Dostupné z: <https://www.britannica.com/biography/Hu-Jintao>

Britannica: Jiang Zemin [online]. 2022 [cit. 2023-04-03]. Dostupné z: <https://www.britannica.com/biography/Jiang-Zemin>

Britannica: Nationalist Party [online]. 28.3.2023 [cit. 2023-04-14]. Dostupné z: <https://www.britannica.com/topic/Nationalist-Party-Chinese-political-party>

Britannica: Renmin Ribao, Chinese newspaper [online]. 2017 [cit. 2023-04-01]. Dostupné z: <https://www.britannica.com/topic/Renmin-Ribao>

Britannica: The Russian invasion of Ukraine [online]. 2023 [cit. 2023-04-01]. Dostupné z: <https://www.britannica.com/place/Ukraine/The-Russian-invasion-of-Ukraine>

BUSH, John W. *China's Soft Power in the Context of the Belt and Road Initiative: Three Case Studies* [online]. In: . 2021 [cit. 2023-04-03]. Dostupné z: <https://scholarworks.uvm.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1440&context=hcoltheses>

Cambridge Dictionary: poster [online]. 2023 [cit. 2023-04-03]. Dostupné z: <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/poster>

CARMINATI, Daniele. The State of China's Soft Power in 2020. *E-International Relations* [online]. 3.7.2020 [cit. 2023-04-03]. Dostupné z: <https://www.e-ir.info/2020/07/03/the-state-of-chinas-soft-power-in-2020/>

CHANG, Jiang a Hailong REN. The powerful image and the imagination of power: the 'new visual turn' of the CPC's propaganda strategy since its 18th National Congress in 2012. *Asian Journal of Communication* [online]. 26.4.2017, **2018**(28) [cit. 2023-04-03]. Dostupné z: doi:10.1080/01292986.2017.1320682

CHEN, Lily. Reporting news in China: Evaluation as an indicator of change in the China Daily. *China Information* [online]. 2012, **26**(3), 303-329 [cit. 2023-04-19]. Dostupné z: doi:10.1177/0920203X12456338

CHIMITS, François a Antonia HMAIDI. China Moves to Fill The Void Left By Russia Sanctions – On Its Own Terms. *THE DIPLOMAT* [online]. 2023, 20.8.2022 [cit. 2023-04-03]. Dostupné z: <https://thediplomat.com/2022/08/china-moves-to-fill-the-void-left-by-russia-sanctions-on-its-own-terms/>

ChinaArtLover: ART OF CHINESE PROPAGANDA POSTERS [online]. 30.7.2020 [cit. 2023-04-08]. Dostupné z: <https://www.chinaartlover.com/art-of-chinese-propaganda-posters>

China Daily: About China Daily [online]. 2005 [cit. 2023-04-01]. Dostupné z: <https://www.chinadaily.com.cn/english/static/aboutchinadaily.html>

CHUBB, Andrew a Frances Yaping WANG. *Authoritarian Propaganda Campaigns on Foreign Affairs: Four Birds With One Stone?* [online]. 2022, s.5 [cit. 2023-04-03]. Dostupné z: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=4261021

CONSTANTINO, Annika Kim. Health officials confirm first U.S. case of monkeypox virus this year in Massachusetts. *CNBC* [online]. 19.5.2022 [cit. 2023-04-01]. Dostupné z: <https://www.cnn.com/2022/05/19/monkeypox-virus-case-confirmed-in-massachusetts.html>

DELISLE, Jacques. US-TAIWAN RELATIONS IN 2022 AND 2023: THE GOOD, THE BAD, AND IT COULD GET UGLY: 5.1.2023. *Taiwan Insight* [online]. [cit. 2023-04-01]. Dostupné z: <https://taiwaninsight.org/2023/01/05/us-taiwan-relations-in-2022-and-2023-the-good-the-bad-and-it-could-get-ugly/>

Deutsche Welle: From art to advertising: The history of the poster. *Hindustan Times* [online]. 12.4.2022 [cit. 2023-04-03]. Dostupné z: <https://www.hindustantimes.com/lifestyle/art-culture/from-art-to-advertising-the-history-of-the-poster-101649758412920.html>

Discourses: Discourse Cognition Society, Teun A. van Dijk [online]. 2023 [cit. 2023-04-03]. Dostupné z: <https://discourses.org/>

DOUCLEFF, Michaeleen a Pien HUANG. Monkeypox cases in the U.S. are way down — can the virus be eliminated?. *NPR* [online]. 17.10.2022 [cit. 2023-04-01]. Dostupné z: <https://www.npr.org/sections/health-shots/2022/10/17/1129234501/monkeypox-cases-in-the-u-s-are-way-down-can-the-virus-be-eliminated>

DUGALICH, Natalia. Political cartoon as a genre of political discourse. *RUDN Journal of Language Studies Semiotics and Semantics* [online]. 2018, 9(1), 158-160 [cit. 2023-04-04]. Dostupné z: doi:10.22363/2313-2299-2018-9-1-158-172

EDNEY, Kingsley. Soft Power and the Chinese Propaganda System. *Journal of Contemporary China* [online]. 20.7.2012, 2012(21) [cit. 2023-04-03]. Dostupné z: doi:10.1080/10670564.2012.701031

Echo24: Republikáni seškrtají americkou pomoc Ukrajině, pokud uspějí v blízkých volbách [online]. 19.10.2022 [cit. 2023-04-12]. Dostupné z: <https://echo24.cz/a/Sy3Pn/zpravytahranicni-usa-pomoc-ukrajina-republikani-stazeni>

Euro Topics: China Daily [online]. 2023 [cit. 2023-04-01]. Dostupné z: <https://www.eurotopics.net/en/173210/china-daily#>

FAIRCLOUGH, Norman. *Analysing Discourse: Textual Analysis for Social Research*. Routledge, 2003. ISBN 9780415258937.

FAUBION, James. Michel Foucault. *Britannica* [online]. 2023 [cit. 2023-04-03]. Dostupné z: <https://www.britannica.com/biography/Michel-Foucault>

FITZPATRICK, Meagan C., Seyed M. MOGHADAS, Abhishek PANDEY a Alison P. GALVANI. Two Years of U.S. COVID-19 Vaccines Have Prevented Millions of Hospitalizations and Deaths. *The Commonwealth Fund* [online]. 13.12.2022 [cit. 2023-04-01]. Dostupné z: <https://www.commonwealthfund.org/blog/2022/two-years-covid-vaccines-prevented-millions-deaths-hospitalizations>

Forbes: Why Is Inflation So High Still? The Main Drivers Of Rising Prices [online]. 2023, 9.1.2022 [cit. 2023-04-03]. Dostupné z: <https://www.forbes.com/sites/qai/2022/11/09/why-is-inflation-so-high-still-the-main-drivers-of-rising-prices/?sh=2ce77d823ee5>

GEORGE, Cassidy. A visual history of Chinese propaganda: From the 1920s to today. *Huck Magazine* [online]. 2.4.2020 [cit. 2023-04-08]. Dostupné z: <https://www.huckmag.com/art-and-culture/art-2/coronavirus-communism-posters-history-chinese-propaganda/>

GONG, Jiankun a Amira FIRDAUS. Is the Pandemic a Boon or a Bane? News Media Coverage of COVID-19 in China Daily. *Journalism Practice* [online]. 25.2.2022 [cit. 2023-04-03]. Dostupné z: doi:10.1080/17512786.2022.2043766

HALLDIN, Olof. The History of Posters. *Doc Player* [online]. 2020 [cit. 2023-04-03]. Dostupné z: <https://docplayer.net/23783078-The-history-of-posters-by-olof-halldin.html>

Harvard Kennedy School: Joseph Nye [online]. 2023 [cit. 2023-04-03]. Dostupné z: <https://www.hks.harvard.edu/faculty/joseph-nye>

History Skills: How to interpret propaganda posters [online]. 2023 [cit. 2023-04-03]. Dostupné z: <https://www.historyskills.com/source-criticism/interpretation/propaganda-posters/>

HUDSPETH, Mark. SUNDAY MORNING How free speech is under attack in the U.S. *CBS NEWS* [online]. 20.2.2022 [cit. 2023-04-08]. Dostupné z: <https://www.cbsnews.com/news/how-free-speech-is-under-attack-in-the-u-s/>

Human Rights Watch: United States, Events of 2021 [online]. 2021 [cit. 2023-04-01]. Dostupné z: <https://www.hrw.org/world-report/2022/country-chapters/united-states>

IGINI, Martina. Top 5 Environmental Issues in China in 2023. *EARTH.org* [online]. 2023, 10.3.2023 [cit. 2023-04-03]. Dostupné z: <https://earth.org/environmental-issues-in-china/>

IGINI, Martina. 10 of the Most Endangered Species in China. *EARTH.org* [online]. 2023, 30.6.2022 [cit. 2023-04-03]. Dostupné z: <https://earth.org/10-of-the-most-endangered-species-in-china/>

KHAMRAKULOVA, Farangiz Rakhmatovna. EUROPEAN SCHOLAR JOURNAL (ESJ). *THE CONCEPT OF "POLITICAL DISCOURSE"* [online]. 3. 2022 [cit. 2023-04-04]. ISSN 2660-5562.

KILPATRICK, Ryan Ho. The Ins and Outs of the China Daily USA. *China Media Project* [online]. 16.3.2023 [cit. 2023-04-01]. Dostupné z: <https://chinamediaproject.org/2023/03/16/the-ins-and-outs-of-the-china-daily-usa/>

KIMBALL, Spencer. U.S. criticizes China's zero Covid strategy, says Beijing needs to boost vaccination among elderly. *CNBC* [online]. 28.1.2022 [cit. 2023-04-08]. Dostupné z: <https://www.cnbc.com/2022/11/28/china-zero-covid-us-criticizes-beijing-supports-right-to-protest.html>

KNEIPER, Thomas. Political cartoon. *Britannica* [online]. 2018 [cit. 2023-04-03]. Dostupné z: <https://www.britannica.com/topic/political-cartoon>

KRESS, Gunther a Theo VAN LEEUWEN. *Reading Images: The Grammar of Visual Design*. 2. Vyd. Oxon: Taylor & Francis e-Library, 2006. ISBN 9-78-0-203-61972-8.

KURLANTZICK, Joshua. China's Soft Power Offensive, One Belt One Road, and the Limitations of Beijing's Soft Power. *Council on Foreign Relations* [online]. 16.5.2017 [cit. 2023-04-03]. Dostupné z: <https://www.cfr.org/blog/chinas-soft-power-offensive-one-belt-one-road-and-limitations-beijings-soft-power>

LAKE, Laura. What Is a Target Audience?. *The balance* [online]. 30.12.2022 [cit. 2023-04-03]. Dostupné z: <https://www.thebalancemoney.com/what-is-a-target-audience-2295567>

LAU, Mimi. Is abortion legal in China, how common is it and why is it controversial?. *South China Morning Post* [online]. 19.6.2022 [cit. 2023-04-08]. Dostupné z: <https://www.scmp.com/news/china/politics/article/3182106/abortion-legal-china-how-common-it-and-why-it-controversial>

LEE, Lizzi C. China's Long Game in Russia: Violating Sanctions? No. Ensuring Russia's Survival? Yes. *Russia Matters* [online]. 2023, 30.6.2022 [cit. 2023-04-03]. Dostupné z: <https://www.russiamatters.org/analysis/chinas-long-game-russia-violating-sanctions-no-ensuring-russias-survival-yes>

LI, Han. *From Red to "Pink": Propaganda Rap, New Media, and China's Soft Power Pursuit* [online]. 2018, s. 90-93 [cit. 2023-04-03]. Dostupné z: <https://www.jstor.org/stable/26598705>

LIPPERT, Angelina. What is a poster?. *Poster House* [online]. 18.8.2017 [cit. 2023-04-03]. Dostupné z: <https://posterhouse.org/blog/what-is-a-poster/>

MAIZLAND, Lindsay. China's Repression of Uyghurs in Xinjiang. *Council on Foreign Relations* [online]. 22.9.2022 [cit. 2023-04-01]. Dostupné z: <https://www.cfr.org/backgrounder/china-xinjiang-uyghurs-muslims-repression-genocide-human-rights#chapter-title-0-6>

MALLOY, Allie a Kate SULLIVAN. White House announces US diplomatic boycott of 2022 Winter Olympics in Beijing. *CNN Politics* [online]. 6.12.2021 [cit. 2023-04-01]. Dostupné z: <https://edition.cnn.com/2021/12/06/politics/us-diplomatic-boycott-winter-olympics/index.html>

MAMBROL, Nasrullah. Connotation and Denotation. *Literary Theory and Criticism* [online]. 18.3.2016 [cit. 2023-04-03]. Dostupné z: <https://literariness.org/2016/03/18/connotation-and-denotation/>

MAREK, Lukáš. Opičí neštovice už nejdou zastavit, zjišťují v USA. *Seznam Zprávy* [online]. 20.7.2022 [cit. 2023-04-01]. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/zahranicni-opici-nestovice-uz-nejdou-zastavit-zjistuji-v-usa-209251>

MATTEUCI, Aldo. Soft Power in 2023 geopolitics. *Diplo* [online]. 2005 [cit. 2023-04-03]. Dostupné z: <https://www.diplomacy.edu/resource/soft-power-the-means-to-success-in-world-politics/>

Merriam-Webster: Agitation [online]. 2023 [cit. 2023-04-03]. Dostupné z: <https://www.merriam-webster.com/dictionary/agitation>

MILLS JR., Richard M. Military Equipment Transfer in Support of Ukraine Must Not Hinder Aspiration for Peace, Disarmament Affairs Chief Tells Security Council. *Relief Web* [online].

8.2.2023 [cit. 2023-04-01]. Dostupné z: <https://reliefweb.int/report/ukraine/military-equipment-transfer-support-ukraine-must-not-hinder-aspiration-peace-disarmament-affairs-chief-tells-security-council>

Mission of the People's Republic of China to the European Union: Questions and Answers Concerning the Taiwan Question (4): What political commitments have the United States and the European Union made on the Taiwan question? [online]. 19.8.2022 [cit. 2023-04-01]. Dostupné z: http://eu.china-mission.gov.cn/eng/more/20220812Taiwan/202208/t20220820_10747145.htm

MOUTABER, Sheredhan. Breaking The Silence: Examining China's Human Rights Crisis And The Need For Freedom of Speech. *The OWP* [online]. 28.1.2022 [cit. 2023-04-08]. Dostupné z: <https://theowp.org/breaking-the-silence-examining-chinas-human-rights-crisis-and-the-need-or-freedom-of-speech/>

NIX, Elizabeth. How the Republican and Democratic Parties Got Their Animal Symbols. *History* [online]. 19.8.2020 [cit. 2023-04-12]. Dostupné z: <https://www.history.com/news/how-did-the-republican-and-democratic-parties-get-their-animal-symbols>

PACHECO, Ariadne Lilian. *A MULTIMODAL SEMIOTIC ANALYSIS OF CARTOONS ON THE US AND RUSSIAN RELATIONS UNDER THE BARACK OBAMA AND DONALD TRUMP ADMINISTRATIONS* [online]. 2021 [cit. 2023-04-04]. Texas A&M University. Vedoucí práce Gabriela C. Zapata, PhD.

PERLÍNOVÁ, Dominika a Štefan NOVÁK. USA čeká referendum o Bidenovi. Jak se hlasuje a co je ve hře při volbách do Kongresu. *Aktuálně.cz* [online]. 4.11.2022 [cit. 2023-04-12]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/zahranici/americke-kongresove-volby-jak-a-kde-se-voli/r-d2956ad459bf11edba5b0cc47ab5f122/>

PLETCHER, Kenneth. Tsai Ing-wen. *Britannica* [online]. 11.3.2023 [cit. 2023-04-14]. Dostupné z: <https://www.britannica.com/biography/Tsai-Ing-wen>

SAINATO, Michael. 'Slavery by any name is wrong': the push to end forced labor in prisons. *The Guardian* [online]. 27.9.2022 [cit. 2023-04-01]. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/us-news/2022/sep/27/slavery-loophole-unpaid-labor-in-prisons>

SARIKAS, Christine. Connotation and Denotation: What's the Difference?. *PrepScholar* [online]. 22.1.2020 [cit. 2023-04-03]. Dostupné z: <https://blog.prepscholar.com/connotation-and-denotation-definition>

SCHAEFFER, Katherine. Key facts about Americans and guns. *Pew Research Center* [online]. 13.9.2021 [cit. 2023-04-01]. Dostupné z: <https://www.pewresearch.org/fact-tank/2021/09/13/key-facts-about-americans-and-gun>

SHAMBAUGH, David. China's Soft-Power Push. In: *Foreign Affairs* [online]. 2015, s. 99-107 [cit. 2023-04-03]. Dostupné z: <https://china.usc.edu/sites/default/files/forum/Shambaugh%20China%E2%80%99s%20Soft-Power%20Push%202015%20Foreign%20Affairs.pdf>

SHERMAN, Natalie. Why is inflation in the US so high?. *BBC* [online]. 2023, 14.6.2022 [cit. 2023-04-03]. Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/business-61569559>

SMITH, Bruce Lannes. Propaganda. *Britannica* [online]. 2022 [cit. 2023-04-03]. Dostupné z: <https://www.britannica.com/topic/propaganda>

TAMA, Jordan. Congressional Democrats and Republicans are united in confronting Russia. That unity won't last. *The Washington Post* [online]. 4.3.2022 [cit. 2023-04-12]. Dostupné z: <https://www.washingtonpost.com/politics/2022/03/04/ukraine-congress-bipartisan-trump-biden/>

TANG, Frank. Why is China's inflation rate low compared to the US, Europe and Britain?. *South China Morning Press* [online]. 2023, 17.7.2022 [cit. 2023-04-03]. Dostupné z: <https://www.scmp.com/economy/economic-indicators/article/3181940/why-chinas-inflation-rate-low-compared-us-europe-and>

The New York Times: America Has a Free Speech Problem [online]. 18.3.2022 [cit. 2023-04-08]. Dostupné z: <https://www.nytimes.com/2022/03/18/opinion/cancel-culture-free-speech-poll.html> <https://www.huckmag.com/art-and-culture/art-2/coronavirus-communism-posters-history-chinese-propaganda/>

The White House: The Biden-Harris Inflation Plan: Lowering Costs and Lowering the Deficit [online]. 2023, 10.5.2022 [cit. 2023-04-03]. Dostupné z: <https://www.whitehouse.gov/briefing-room/statements-releases/2022/05/10/the-biden-harris-inflation-plan-lowering-costs-and-lowering-the-deficit/>

THOMAS-GREENFIELD, Linda. Remarks by Ambassador Linda Thomas-Greenfield at a High-Level Side Event on Gross Human Rights Violations Due to Russia's Aggression Against Ukraine. *United States Mission to the United Nations* [online]. 2023 [cit. 2023-04-01]. Dostupné z: <https://usun.usmission.gov/remarks-by-ambassador-linda-thomas-greenfield-at-a-high-level-side-event-on-gross-human-rights-violations-due-to-russias-aggression-against-ukraine/>

TURNER, Jennifer. U.S. prison labor programs violate fundamental human rights, new report finds. *UChicago News* [online]. 16.6.2022 [cit. 2023-04-01]. Dostupné z: <https://news.uchicago.edu/story/us-prison-labor-programs-violate-fundamental-human-rights-new-report-finds>

ULRYCHOVÁ, Tereza. Nerozhodujte o svém těle. Zákaz potratů hlásí už 18 států USA. *Seznam Zprávy* [online]. 29.12.2022 [cit. 2023-04-01]. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/zahranicni-nerozhodujte-o-svem-tele-zakaz-potratu-hlasi-uz-18-statu-usa-221592>

U.S. Department of State: The Impact of Sanctions and Export Controls on the Russian Federation [online]. 20.10.2022 [cit. 2023-04-01]. Dostupné z: <https://www.state.gov/the-impact-of-sanctions-and-export-controls-on-the-russian-federation/>

U.S. Department of State: U.S. Relations With Taiwan [online]. 28.5.2022 [cit. 2023-04-01]. Dostupné z: <https://www.state.gov/u-s-relations-with-taiwan/>

U.S. Department of State: U.S. Relations With China [online]. 12.5.2021 [cit. 2023-04-01]. Dostupné z: <https://www.state.gov/u-s-relations-with-china/>

VAN DIJK, Teun A. What is Political Discourse Analysis?. *Belgian Journal of Linguistics: Political Linguistics* [online]. 1998, (11), 11-52 [cit. 2023-04-04]. Dostupné z: doi:10.1075/bjl.11.03dij

VAN LEEUWEN, Theo. *Introducing Social Semiotics: An Introductory Textbook*. London & New York: Routledge, 2005. ISBN 9780415249447.

VOJÁČEK, Lukáš. Okamžitý zákaz dovozu ruské ropy a plynu by Česko bolel, varují ekonomové. *E15* [online]. 9.3.2022 [cit. 2023-04-01]. Dostupné z: <https://www.e15.cz/valkana-ukrajine/okamzity-zakaz-dovozu-ruske-ropy-a-plynu-by-cesko-bolel-varuji-ekonomove-1388312>

WALSH, Deirdre. Republicans narrowly retake control of the House, setting up divided government. *Npr* [online]. 16.11.2022 [cit. 2023-04-12]. Dostupné z: <https://www.npr.org/2022/11/16/1133125177/republicans-control-house-of-representatives>

WILLIAMS, Jordan. Here's every weapon US has supplied to Ukraine with \$13 billion. *The Hill* [online]. 26.8.2022 [cit. 2023-04-01]. Dostupné z: <https://thehill.com/policy/defense/3597492-heres-every-weapon-us-has-supplied-to-ukraine-with-13-billion/>

Wilson Center: China's Soft Power Campaign [online]. 2023 [cit. 2023-04-03]. Dostupné z: <https://www.wilsoncenter.org/chinas-soft-power-campaign>

Wilson Center: Joint Communiqué between the United States and China [online]. 2023 [cit. 2023-04-14]. Dostupné z: <https://digitalarchive.wilsoncenter.org/document/joint-communicque-between-united-states-and-china>

Wilson Center: The Taiwan Relations Act at Forty and U.S.-Taiwan Relations [online]. 9.3.2019 [cit. 2023-04-14]. Dostupné z: <https://www.wilsoncenter.org/event/the-taiwan-relations-act-forty-and-us-taiwan-relations>

WODAK, Ruth a Michael MEYER. *Methods of Critical Discourse Studies* [online]. 3rd edition. Sage, 2015 [cit. 2023-04-03]. ISBN 978-1-4462-8241-0.

World101: What Is Soft Power? [online]. 2023 [cit. 2023-04-03]. Dostupné z: <https://world101.cfr.org/foreign-policy/tools-foreign-policy/what-soft-power>

ZOU, Sheng. Restyling propaganda: popularized party press and the making of soft propaganda in China. *Information, Communication & Society* [online]. 21.6.2021, **2023**(26) [cit. 2023-04-03]. Dostupné z: doi:10.1080/1369118X.2021.1942954

ZHAO, Yusha. Report reveals facts, truth of US gun violence: mission impossible exposes country's declining governance capacity. *Global Times* [online]. 16.2.2023 [cit. 2023-04-01]. Dostupné z: <https://www.globaltimes.cn/page/202302/1285619.shtml>